

ศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดระนอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ตุลาคม 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อาคม วัตรไธสง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิธร นันทิยานนท์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อาคม วัตรไธสง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิธร นันทิยานนท์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ อนันต์ ประศาสน์กุล)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ นิยมบุตร)

มหาวิทยาลัยทักษิณ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ

.....ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา
(อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร.อาคม วัดโสง ประธานกรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิธร นันทิยานนท์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อนันต์ ประศาสน์กุล อาจารย์ ดร.โสภาค วิริโยธิน อาจารย์ ดร.วีระชัย เสมากักดี อาจารย์ ดร.พรทิพย์ เสมากักดี รองศาสตราจารย์ ดร.ชีรวัฒน์ นิเจนตร รองศาสตราจารย์มะโน คำบำรุง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ เจียบประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศึกษาสิทธิ์ มณีพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ ไชยศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวรา สุวรรณพิมล ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์เพ็ญ ตันทัศน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิพนธ์ แจ้งเอียด อาจารย์ประทีป นวลเจริญ และอาจารย์วิจิตร สังข์ประพันธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ชุมพล ศรีสังข์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดระนอง อาจารย์ปริญญญา มิสุด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านควนไทรงาม อาจารย์ปิยวรรณ จันทวงศ์ อาจารย์โรงเรียนบ้านบางมัน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม ขอขอบคุณข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและกรอกแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ ด้วยการสนับสนุนและให้กำลังใจจาก คุณทัศนีย์ โรยสุวรรณ ภรรยาและบุตรสุดที่รัก ตลอดจนได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูตาให้แก่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เสริมศักดิ์ โรยสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การบริหาร	7
การบริหารการศึกษา	8
การบริหารโรงเรียน	9
งานวิชาการ	10
งานบุคลากร	11
งานกิจการนักเรียน	13
งานธุรการการเงินและพัสดุ	15
งานอาคารสถานที่	18
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	20
การตัดสินใจ	22
แบบของการตัดสินใจ	22
กระบวนการตัดสินใจ	24
เทคนิคการตัดสินใจ	25
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	26
ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจ	27
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	28

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
งานวิจัยในประเทศ	30
งานวิจัยต่างประเทศ	34
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
วิธีสร้างเครื่องมือ	38
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	39
วิธีจัดกระทำข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	67
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
การอภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	76
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	76
บรรณานุกรม	78

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม.....	86
ภาคผนวก ข. ตาราง 21.....	94
ภาคผนวก ค. หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	98
บทคัดย่อ.....	103
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	110

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร สถานภาพ.....	37
2. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร สถานภาพประสพการณ์ และขนาดโรงเรียน.....	44
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ และขนาดโรงเรียน.....	45
4. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนองโดยภาพรวมและรายได้.....	46
5. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรประสพการณ์.....	47
6. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน.....	48
7. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปร ประสพการณ์ในการทำงาน.....	49
8. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยภาพรวม ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน.....	50
9. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายค่า เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง โดยภาพรวม ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน.....	51

10. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ด้านวิชาการ ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน.....	52
11. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ด้านงานบุคลากร ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน	53
12. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ด้านงานกิจการนักเรียน ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน	54
13. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน ด้านงานกิจการนักเรียน.....	55
14. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง ด้าน งานธุรการการเงินและพัสดุ ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน	56
15. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน	57
16. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง ด้านงาน อาคารสถานที่ ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน	58
17. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง ด้านงานอาคารสถานที่ ที่ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน	59

18. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง ด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน.....	60
19. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง ด้านความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามตัวแปรขนาดโรงเรียน	61
20. แสดงความถี่ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู	62
21. แสดงค่าเฉลี่ยความเป็ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	94

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้ เร่งรัดพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ติดต่อกันมาเป็นเวลากว่า 30 ปี และในปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 8 (2540 – 2544) ซึ่งถือว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาประเทศที่จะก้าวไปสู่ระดับนานาชาติ และเข้าสู่เวทีแห่งการแข่งขันของโลกมากยิ่งขึ้น ในการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยทรัพยากรบุคคล ที่มีประสิทธิภาพเป็นผู้กำหนดพร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา ตามความมุ่งหวัง ทรัพยากรบุคคลจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการศึกษา ดังคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือด้านสังคมและวัฒนธรรม” (ปัญญา ชลาภิรมย์ 2523 : 2) การศึกษาถือว่าเป็นที่ยอมรับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศและประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายต่างเน้นคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ศักยภาพ ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนดังคำกล่าวของนักการศึกษาหลายท่านที่ว่า “ต้องการให้สังคมเป็นเช่นไร ให้ใส่สิ่งนั้นไว้ในการศึกษา” (สุรัฐ ศิลปอนันต์ 2536 : 3) แต่การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยปัจจัยในการบริหารจัดการ อันได้แก่ คน (men) เงิน (money) วัสดุสิ่งของ (material) และการจัดการ (management) และในบรรดาปัจจัยทั้งสี่ประการนั้นถือได้ว่าคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการ

การบริหารงานนั้น ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญ ที่จะช่วยให้การบริหารเป็นไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่น ได้รับความสำเร็จ การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่ตนรับผิดชอบอยู่ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการวางแผน การจัดองค์กร การประสานงานและการควบคุมงาน ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารต้องตัดสินใจทั้งสิ้น การตัดสินใจที่ดีต้องสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อม สภาพงาน ย่อมหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองและมีประสิทธิภาพของหน่วยงานนั่นเอง (กิตติมา ปรีดีติลภ 2529 : 114) แต่จะให้ผู้บริหารเพียงลำพังคนเดียวตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอย่างมากมายนั้นอาจจะมีผลผิดพลาดได้ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องอาศัยบุคลากรในหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะว่าการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารดังคำกล่าว

ที่ว่า “ การบริหารเป็นวงจรที่เริ่มต้นด้วยการตัดสินใจและจบลงด้วยการตัดสินใจ “ (ธีรวุฒิ ประทุม นพรัตน์ 2530 : 6)

องค์ประกอบในการบริหารโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องยากที่จะต้องบริหารคน เพราะคนมีความคิดมีจิตใจ มีความรู้สึก ซึ่งย่อมแตกต่างกันไปจากสิ่งของ (อุบล ชาญใช้จักร 2537 : 11) ดังนั้นการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งมีงานรับผิดชอบในขอบข่ายงานทั้งหกด้าน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2536:2) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อผู้ร่วมงานที่จะต้องผนึกกำลังความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานมาใช้ในการบริหารจัดการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 337) ที่ว่าคนเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้องค์กรพัฒนาขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องตระหนักถึงการโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ให้เกิดกำลังใจและพลังสามัคคีในการทำงาน การบริหารควรได้ทั้งงานและน้ำใจ ควรเปิดโอกาสให้เขาได้มีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจร่วมกันตามทัศนะของ ชลิต พูลศิลป์ (ชลิต พูลศิลป์ 2527 : 8 อ้างอิงมาจาก Yoder and others 1958 : 6) ว่าการเปิดโอกาสให้คนมีส่วนร่วมในการทำงานย่อมจะทำให้คนแต่ละคนมีความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมถึงความพึงพอใจในงานที่ได้ปฏิบัติด้วยปัจจัยที่ทำให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพพออย่างนั้น ได้แก่การที่บุคคลได้ทำงานที่ตนเองพอใจ ในงานที่ทำก็ต่อเมื่องานนั้นได้ผลประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจ

ในสังคมประชาธิปไตย ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นหมู่คณะผู้ร่วมงานจะเอาตัวเข้าไปผูกพันกับหน่วยงานก็ต่อเมื่อ เขามีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของของหน่วยงานนั้น การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีความผูกพันกับหน่วยงาน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2522 : 212) ส่วน จ้างง สมประสงค์ (2518 : 219 - 229) ได้ให้ความเห็นว่าการตัดสินใจต้องอาศัยเทคนิคขั้นตอนกระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับสถานการณ์ ยุทธศาสตร์การตัดสินใจที่ดีคือการตัดสินใจโดยกลุ่มซึ่งหมายถึงการให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้เพราะกลุ่มหรือผู้ร่วมงานย่อมสามารถรวบรวมข้อมูล และให้ความเห็นในการตัดสินใจได้มากกว่าบุคคลเพียงคนเดียว โดยเฉพาะในสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ดังเช่นในปัจจุบันนี้ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือประโยชน์จากการตัดสินใจนั้นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ภิญญู สาร 2516 : 67) ดังที่ ทองสุรีย์ ฉลวยศรี (2536 : 12) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานไว้ว่าการพัฒนางานต่างๆ ไม่สามารถดำเนินการให้ก้าวหน้า

ได้ ถ้าบุคคลในองค์กรไม่มีความรู้สึกรักผูกพัน สาเหตุหนึ่งคือการผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งมีความเห็นคล้อยจองกับ พันธ หันนาคินทร์ (2529 : 217) ได้ให้ความเห็นว่า การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นผลให้ผู้ร่วมงานเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความเต็มใจในการทำงาน ความบกพร่องในการทำงานมีน้อย คุณภาพของงานจะสูงและมีความผูกพันกับงาน นอกจากนี้ผลการวิจัยของทิโมธี (Timothy. 1968 : 2141-A) ได้ศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน

การตัดสินใจของผู้บริหาร ไม่ว่าหน่วยงานในระดับประเทศ จังหวัด อำเภอ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของหน่วยงานโดยเฉพาะโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบและใกล้ชิดกับนักเรียน ย่อมมีผลต่อการบริหารงานทั้งหงานและจะส่งผลต่อผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้คู่คุณธรรมและในปัจจุบัน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จากแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ฉบับต่าง ๆ ต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ 2536 - 2539) พบว่าการศึกษาของไทยอยู่ในระดับน่าเป็นห่วงความรู้ความสามารถของเด็กไทยโดยเฉลี่ยอ่อนลง ทั้งในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2540 : 50 - 52) และจากการวิเคราะห์ผลประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2538 เขตการศึกษา 4 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับเขตการศึกษา กลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด (สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 4 2540 : 62) ในส่วนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542 ปรากฏว่า กลุ่มทักษะทั้งภาษาไทย และคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) มีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง 2544 : 2)

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้เข้าใจว่าการตัดสินใจเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งซึ่งมีอยู่ทุกขั้นตอนในการบริหาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง เพื่อเป็นข้อ

มูลให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำไปปรับปรุงพัฒนาการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเป็นการสนองตอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อทราบข้อเสนอของข้าราชการครู ในการยกระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลสำคัญ ที่มีส่วนช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นข้อมูลให้ผู้ที่ต้องการศึกษาเรื่องนี้ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2536 : 2)

- 1.1 งานวิชาการ
- 1.2 งานบุคลากร
- 1.3 งานกิจการนักเรียน

- 1.4 งานธุรการการเงินและพัสดุ
- 1.5 งานอาคารสถานที่
- 1.6 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ปีการศึกษา 2544 จำนวน 940 คน โดยเทียบจากตารางเทียบสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) แล้วสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามตัวแปรประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือสถานภาพของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกเป็น

3.1.1 ประสิทธิภาพในการทำงาน ได้แก่

- 3.1.1.1 ต่ำกว่า 10 ปี
- 3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

- 3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
- 3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
- 3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2536 : ๒) ได้แก่

- 3.2.1 งานวิชาการ
- 3.2.2 งานบุคลากร
- 3.2.3 งานกิจการนักเรียน
- 3.2.4 งานธุรการการเงินและพัสดุ
- 3.2.5 งานอาคารสถานที่
- 3.2.6 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนต่างกัน
2. ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสนอข้อมูลความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหา ทางเลือกปฏิบัติและปฏิบัติ มีความรับผิดชอบกันต่อผลของการตัดสินใจ
2. การตัดสินใจ หมายถึง การชั่งใจ ไตร่ตรอง และตัดสินใจเลือกทางดำเนินงานที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากหลายๆ ทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (สมพงษ์ เกษมสิน 2517 : 36)
3. ขอบข่ายของการบริการโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง งานหลักหกด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. ข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ปีการศึกษา 2543 ซึ่งไม่รวมถึงผู้บริหารโรงเรียน
5. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ช่วงเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ นับตั้งแต่วันบรรจุเข้ารับราชการจนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
6. ขนาดของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
 - 6.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน
 - 6.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 121 – 300 คน
 - 6.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู ดังรายละเอียดซึ่งประกอบด้วยเอกสารดังนี้ การบริหาร การบริหารการศึกษา การบริหารโรงเรียน การตัดสินใจ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังกล่าวตามลำดับต่อไปนี้

การบริหาร

จันทราณี สงวนนาม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 4) อธิบายว่า การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ คือมีหลักการ กฎเกณฑ์ และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือได้ ตลอดจนต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะในการที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่ง อุทัย ธรรมเดโช (2527 : 39) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกิจกรรมที่คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำ หรือดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน ส่วน สมยศ นาวิการ (2538 : 18) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารว่า คือ กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุมความพยายามของสมาชิกองค์การเพื่อความสำเร็จในเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข : 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ ใช้ทรัพยากรและเทคนิคอย่างเหมาะสม

จากความหมายของการบริหารที่กล่าวมาข้างต้น ได้สรุปว่า การบริหาร หมายถึงกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินงานอย่างมีศาสตร์และศิลป์ โดยอาศัยกระบวนการวางแผนและความรู้ความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การบริหารการศึกษา

ฮิวส์ (Hughes. 1988 : 26) ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา เป็นการปฏิบัติงาน และภาระหน้าที่ที่ต้องกระทำเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับงานการสอนนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาในสถานศึกษา

กู๊ด (Good. 1973 : 14) ให้แนวคิดที่ขยายกว้างออกไปว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อดำเนินงานของโรงเรียนให้บังเกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529 : 8) บันทึกว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายฝ่ายดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม ทักษะ คติ คุณธรรม และค่านิยม พร้อมทั้งสนองการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ และคนอื่น ๆ (2529 : 9) ให้ทัศนะว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันกระทำเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือเยาวชน ให้เจริญเติบโตทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การดำเนินงานจะต้องใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน และวัสดุ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ศลใจ วิบูลย์กิจ (2534 : 9) ให้คำจำกัดความว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายที่นำมากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่กลุ่มบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ร่วมกันดำเนินการใดๆ ก็ตาม เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้เป็นสมาชิกที่ดี มีประสิทธิภาพของสังคม ผลการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะนำนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐสู่ภาคปฏิบัติ

การบริหารโรงเรียน

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 12) เสนอว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึงกระบวนการต่างๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งเรียกว่าผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริการทางการศึกษา แก่สมาชิกในสังคม ซึ่งต้องเป็นไปตามระบบที่สังคมกำหนดไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 3) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน เป็นภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องบริหารงานให้บรรลุตามจุดหมาย ซึ่งแตกต่างจากการบริหารธุรกิจ คือผลของธุรกิจเพื่อกำไร ส่วนการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม

หวน พินธุพันธ์ (2528 : 7) ให้คำจำกัดความว่า การบริหารโรงเรียน คือการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 115) บันทึกว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึงการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนได้รับการศึกษาตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

ประหยัด อนุศิลป์ (2535 : 7) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารโรงเรียน คือการดำเนินการในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ให้กลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินงานเพื่อให้การศึกษาแก่ผู้เรียนหรือเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

แคมป์เบลล์, คอรับอลลี และแรมเซเยอร์ (Campbell, Corbally and Ramseyer. 1977 : 166) ได้แบ่งงานของโรงเรียนออกเป็นหกงาน คือ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานหลักสูตรและการสอน งานบุคลากรด้านนักเรียน งานบริหารบุคลากร งานอาคารสถานที่ และงานธุรการการเงิน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 2) ได้กำหนดงานบริหารโรงเรียนไว้หกงาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งในกรอบงานทั้งหกงาน จะได้กล่าวต่อไป

จากคำกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนนั้นเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องปฏิบัติงานให้ครอบคลุมทั้งหกด้านคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งถือว่าเป็น

ภารกิจกว้างขวางมากดังนั้น ถ้าพึ่งผู้บริหารเพียงคนเดียวจะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้อย่างสมบูรณ์เพื่อส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้นั้น ผู้บริหารต้องระดมกำลังความรู้ ความสามารถของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหาร โดยเฉพาะผู้ร่วมงานให้เข้าได้มามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม ตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจถือเป็นกระบวนการสำคัญของการบริหารที่มีอยู่ทุกขั้นตอน ดังนั้นถ้าผู้บริหารได้ให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารแล้วก็จะส่งผลดีต่อการบริหารงานทั้งทางด้านที่จะกล่าวต่อไป

งานวิชาการ

สุมิตร คุณานุกร และคนอื่น ๆ (2519 : 32) อธิบายว่า งานวิชาการ หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาแก่เด็ก การส่งเสริมวิชาการจึงเป็นการส่งเสริมให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วิจิตร วรุตบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล (2523 : 32) กล่าวถึงงานวิชาการที่ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบ ครอบคลุมถึงงานเหล่านี้ คือ วัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการบริหารงานด้านหลักสูตรและประมวลผลการสอน, ตารางสอน, แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ, การแบ่งหมู่การเรียน, อุปกรณ์การศึกษา, การนิเทศการสอน, การจัดห้องสมุด และ การวัดผลประเมินผล

ส่วน นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526 : 68) ได้แบ่งขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ เอกสารที่ใช้ประกอบการสอนในวิชาต่าง ๆ
2. งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน ได้แก่ การแบ่งกลุ่มนักเรียน การจัดตารางสอน การกำหนดแบบเรียน การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
3. งานด้านการวัดผลประเมินผล ได้แก่ การวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 5) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2536 ไว้ดังนี้คือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุ

ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และ งานประชุมอบรมทางวิชาการ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร และผลที่ได้รับคือตัวของนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการสอน จัดหาเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร การจัดหาสื่อการเรียนการสอน การดำเนินการให้ครูผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การให้มีมุมหนังสือหรือห้องสมุด การวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และการจัดบริการแนะแนว

งานวิชาการถือเป็นงานสำคัญที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจำต้องตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528:16)

และต้องให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเพราะเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางเป็นการรวมกิจกรรม การจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน (ภิญโญ สาร 2519:237) โดยเฉพาะครู-อาจารย์ผู้สอนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

งานบุคลากร

เป็นที่ยอมรับกันว่า “คน” เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหาร เพราะเป็นผู้ใช้ปัจจัยทางการบริหารอื่น ๆ ดังนั้น หากหน่วยงานใดสามารถหาคนดี มีความรู้ความสามารถเข้าปฏิบัติงาน และให้อยู่ปฏิบัติงานในหน่วยงานให้นานที่สุด ก็เป็นที่แน่ใจได้ว่า การบริหารงานของหน่วยงานนั้นจะต้องเจริญก้าวหน้า บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด (พินิจ สุริยะจันทร์ และคนอื่นๆ . 2537 : 202) เช่นเดียวกับที่ สมเชาว์ เกษประทุม (2525 : 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานบริหารบุคลากรไว้ว่างานบุคลากรเป็นหัวใจของการบริหาร เพราะงานจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จตามเป้าหมาย ขึ้นอยู่กับ บุคลากรร่วมมือปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมายมาน้อยเพียงใด

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2526 : 319) ได้เสนอแนะว่า การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา มีความสำคัญมากในด้านทำให้การเรียนการสอนของโรงเรียนดำเนินไปได้ตาม จุดหมายที่ต้องการและสำเร็จได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารของ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ

ฟลิปโป (Flippo. 1971 : 4-7) ได้ให้ความหมายของการบริหารบุคลากรว่า หมายถึงการวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ การควบคุมเกี่ยวกับการสรรหา การพัฒนา การให้ค่าตอบแทน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทะนุบำรุงรักษาไว้ซึ่งบุคลากรขององค์การ เพื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ขององค์การ

อาร์มสตรอง (Armstrong. 1982 : 3) ได้มีข้อเสนอแนะว่า การบริหารบุคคลเป็นวิธี จัดหาบุคคล การวางแผนบุคคล และการจูงใจทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ได้ตามความประสงค์ของการบริหารงาน พร้อมทั้งการพัฒนารูปแบบและบรรยากาศขององค์การ เป็นการพยายามส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจให้งานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ กับทั้งช่วยเหลือให้บุคคลอยู่ในระเบียบข้อบังคับสอดคล้องกับสังคม ทำให้บุคลากรได้รับสวัสดิภาพ มีคุณภาพชีวิตในการทำงาน

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 6) กล่าวถึงการบริหารบุคลากรว่า เป็นการจัดการเกี่ยวกับบุคคล นับตั้งแต่การสรรหาบุคคลเข้าปฏิบัติงาน การดูแล จนกระทั่งพ้นไปจากการปฏิบัติงาน

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การบริหารบุคลากร คือการปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวบุคคลในองค์การ นับตั้งแต่การสรรหาคนเข้าทำงาน การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง และการโอน

ถวัลย์ ศิลปกิจ (2525 : 1) สรุปได้ว่า การบริหารบุคลากร หมายถึงงานเกี่ยวกับการควบคุมดูแลพนักงานเจ้าหน้าที่องค์การ เพื่อจะใช้พลังงานบุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัด อำนวยประโยชน์ให้แก่ องค์การ โดยก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2528 : 117) สรุปเพิ่มเติมว่า การบริหารบุคลากร คือ กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการได้มา การบำรุงรักษา และการพัฒนาบุคลากรในองค์การ ตลอดจนการให้คุณให้โทษแก่บุคคล เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 6) ได้กล่าวถึงการบริหารงานบุคลากรไว้ว่า เป็นการดำเนินการเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้รู้ และเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การติดตาม ดูแล ช่วยเหลือให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศในการทำงาน ให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ สร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาการปฏิบัติงาน และพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารบุคลากร คือการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคล เพื่อให้จะได้บุคคลมาปฏิบัติงานตามเป้าหมายของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ เริ่มตั้งแต่ก่อนเข้าทำงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และออกจากงาน ดังนั้นเป็นงานที่เกี่ยวกับบุคลากรของหน่วยงานตั้งแต่การได้มา การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์ จนกระทั่งให้พ้นจากงาน ในการบริหารงานคนให้เขาได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการบำรุงขวัญและกำลังใจให้ผู้ร่วมงานให้มีพลังในการทำงาน การให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการคิด การทำ การตัดสินใจ ในหน้าที่รับผิดชอบถือได้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เขามีขวัญและกำลังใจในการทำงาน สร้างความผูกพันในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของเขาอีกวิธีการหนึ่ง

งานกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการรับนักเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนตามข้อกำหนดของหลักสูตร และวิธี จัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 6)

ธีรฤทธิ ประทุมพรรัตน์ (2526 : 3) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนช่วยให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สนับสนุนการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ช่วยให้นักเรียนได้ผ่อนคลายความเคร่งเครียดในการเรียน ช่วยให้มีโอกาสได้รู้จักสัมพันธ์กับ นักเรียน และสามารถหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 31-34) ได้กำหนดขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนสี่งาน คือ

1. งานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องเกี่ยวกับตัวนักเรียนได้แก่ การรับเด็กเข้าเรียน การยกเว้นเด็กนักเรียน

การแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน การย้ายนักเรียน การจัดทำทะเบียนนักเรียน การจัดทำข้อมูลของงาน
กิจการนักเรียนที่ควรมีในโรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับการเกณฑ์-รับนักเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับการขาดเรียน
ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนขาดแคลน ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการแนะแนว
ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ข้อมูลเกี่ยวกับทุนการ
ศึกษาและการช่วยเหลือ ข้อมูลเกี่ยวกับศิษย์เก่า ผู้ปกครอง และกรรมการศึกษา การจัดทำหลักฐาน
แสดงผลการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

2. งานที่โรงเรียนจัดบริการแก่นักเรียนได้แก่ การบริการสุขภาพอนามัย การจัดอาหาร
กลางวัน การบริการแนะแนว การบริการนักเรียนขาดแคลน และทุนการศึกษา

3. งานที่โรงเรียนต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้นในโรงเรียนได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตร
นารี ผู้นำเพื่อประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมเสริม
สร้างวินัยในโรงเรียน กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมกีฬา-กรีฑา กิจกรรมการจัดทัศนศึกษา
กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมชุมนุมวิชาการหรือกลุ่มสนใจ กิจกรรมวันสำคัญกิจกรรมหน้าเสาธง
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมแสดงนิทรรศการผลงานนักเรียน กิจกรรม
ด้านศิลปวัฒนธรรมและ กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น

4. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่าได้แก่ การติดตามผลนักเรียนที่จบจาก
โรงเรียน ทั้งนักเรียนที่เข้าศึกษาในระดับสูง และที่ไม่ได้เรียนต่อ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามนัก
เรียนที่จบออกไปจากโรงเรียน จัดให้มีการแนะแนวการศึกษาและการประกอบอาชีพสรรหาศิษย์เก่าที่
ประสบความสำเร็จ เพื่อยกย่องเป็นแบบอย่างนักเรียนปัจจุบัน จัดตั้งชมรม สมาคม หรือมูลนิธิของศิษย์
เก่า เชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จก้าวหน้ามาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ และอำนวยความสะดวก
ให้ศิษย์เก่าที่มาติดต่อกับโรงเรียน

จากที่กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นการจัดบริการ
นักเรียน ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน ระหว่างเรียน และออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้
บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรซึ่งถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งและต้องดำเนินงานควบคู่
ไปกับงานอื่นๆ และต้องให้ความสำคัญเพราะเป็นงานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนโดยตรง ดังนั้นการบริหาร
งานกิจการนักเรียน จำต้องอาศัยศักยภาพและความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายโดยระดมความคิด

ของครู-อาจารย์มาร่วมกันแก้ปัญหา ผู้บริหารต้องกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานให้มีการประสานงานให้ครู-อาจารย์ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานรวมทั้งการตัดสินใจในการดำเนินการ

งานธุรการ การเงินและพัสดุ

งานธุรการ การเงินและพัสดุที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา จะยึดกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เกณฑ์ และเงื่อนไขตามหนังสือสั่งการ เป็นลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ แบ่งออกเป็นสามงานย่อย คือ งานธุรการ งานการเงินและบัญชี และงานพัสดุ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 55)

1. งานธุรการ

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 281) ได้ให้ความหมายของงานธุรการว่า เป็นการให้บริการหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้สามารถดำเนินไปตามจุดหมายที่ต้องการหรือวางไว้

ดาวเรือง รัตนิน (2518 : 27-28) อธิบายว่า งานธุรการ หมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับงานสารบรรณ งานด้านทะเบียนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ทะเบียนครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน การเก็บเอกสารทางวิชาการ บัญชีเงินต่าง ๆ การควบคุมดูแลเบิกจ่ายพัสดุ ครุภัณฑ์ และการซ่อมแซม การควบคุมเวลาและจัดทำสถิติการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ การติดต่อประสานงานดูแลความสะอาดเรียบร้อยของโรงเรียน

นิพนธ์ กิณวงศ์ (2526 : 78-79) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานธุรการว่า ประกอบด้วย งานธุรการทั่วไป ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับทะเบียนสถิติ และการเก็บรักษาหลักฐานต่าง ๆ งานสารบรรณ งานการเงิน งานงบประมาณ งานพัสดุครุภัณฑ์ งานอาคารสถานที่ และ งานบริการด้านต่าง ๆ เช่น การรักษาความปลอดภัย การตั้งเวรยาม การบริการสุขภาพ และการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 55) ได้กำหนดขอบข่ายงานธุรการไว้ดังนี้

1. งานสารบรรณ เป็นงานเกี่ยวกับเอกสารหรือหนังสือราชการ
2. งานทะเบียนและรายงาน เป็นงานเกี่ยวกับการบันทึกหลักฐาน ข้อมูล สถิติ และ รายงานข้อมูล

3. งานรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ราชการ เป็นงานเกี่ยวกับวิธีการ และการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานที่ เอกสาร และวัสดุอุปกรณ์ให้พ้นจากอุบัติเหตุ และเหตุอื่น ๆ

4. งานประชาสัมพันธ์ เป็นงานเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่าง บุคลากรภายในโรงเรียนและชุมชน

2. งานการเงินและบัญชี

งานการเงินและบัญชี ถือเป็นภารกิจที่สำคัญ เพราะเงินเป็นปัจจัยที่ใช้ในการบริหาร กิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

พินิจ สุริยะจันทร์ และคนอื่น ๆ (2537 : 241) ให้ความหมายของการบริหารงานการเงินไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน (รายรับ) เพื่อจะได้นำไปใช้จ่าย (รายจ่าย) ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่าย จัดสรร ควบคุมดูแล ให้การดำเนินงานด้านการเงินเป็นไปตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมายที่กำหนดไว้

เอกชัย กี่สุพันธ์ (2528 : 167) อธิบายว่า การบริหารการเงิน คือการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ใช้จ่ายเงิน การวางแผนเกี่ยวกับการเงิน การจ่ายและควบคุมเงินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่า งานการเงินและการบัญชี หมายถึงงานที่เกี่ยวกับการเงินทุกประเภทที่มีการรับจ่าย เก็บรักษา ควบคุมดูแล และตรวจสอบเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 56-60) กำหนดขอบข่ายงานการเงินและการบัญชีในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. งานเงินงบประมาณ
2. งานเงินนอกงบประมาณ
3. งานเงินรายได้แผ่นดิน

พินิจ สุริยะจันทร์ และคนอื่น ๆ (2537 : 241) ให้ทัศนะว่า ขอบข่ายการบริหารงานการเงินโรงเรียน ควรประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การวางแผนงานการเงินโรงเรียน

2. การจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของโรงเรียน

3. การควบคุม การดำเนินการด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุ ให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

4. การจัดการเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของโรงเรียน

พอสรุปได้ว่า ขอบข่ายของงานการเงินและบัญชี จะต้องครอบคลุมเกี่ยวกับการรับ การจ่าย เก็บรักษา และนำส่งเงิน เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 165) ได้กำหนดภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการเงินและบัญชีไว้ดังนี้ คือ รับหลักฐานขอเบิกเงิน ลงบัญชีเงินสด ลงทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิก จัดทำบัญชีและควบคุมดูแลการเงินโครงการอาหารกลางวัน จัดทำบัญชีและควบคุมดูแลการเงินมูลนิธิ เงินสมาคม เงินบำรุงการศึกษา เงินลูกเสือยุวกาชาด เงิน สหกรณ์โรงเรียน สวัสดิการครู เงินทุนการศึกษา เงินเดือนครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจ่ายเงินทุกประเภท เช่น เงินเดือนและค่าจ้างประจำ ค่าช่วยเหลือบุตร การรวบรวมหลักฐานการขอเบิก สั่งเบิก ตั้งฎีกาเบิกเงิน นำส่งเงิน ขอเืมเงินทดรองใช้และส่งเงินเืม รวบรวมหลักฐานการจ่ายและใบสำคัญจ่าย เก็บรักษาเงิน ตลอดจนการจัดทำรายงานการเงิน

3. งานพัสดุ

งานพัสดุเป็นงานที่ส่งผลถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแก่การบริหารงานโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องกำหนดแนวนโยบายให้เอื้ออำนวยต่อการกระจายพัสดุให้เพียงพอกับความต้องการ จัดหา บำรุงรักษาอย่างเป็นระบบ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 ได้ให้นิยาม “พัสดุ” หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่กำหนดไว้ในหนังสือสั่งการ จำแนกประเภทตามงบประมาณของสำนักงบประมาณ หรือจำแนกประเภทรายจ่ายตามสัญญาเงินกู้จากต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 2)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 309) อธิบายว่า วัสดุ คือสิ่งของโดยสภาพย่อมสิ้นเปลือง เปลี่ยน หรือสลายตัวในระยะเวลาอันสั้น และครุภัณฑ์คือสิ่งของที่ปกติมีลักษณะคงทนถาวร มีอายุใช้ยืนนาน ไม่สลายตัว

หวน พินธุพันธ์ (2528 : 68-70) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานพัสดุนั้น ครอบคลุมทั้ง วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง แต่ในงานพัสดุของโรงเรียนนั้น จะครอบคลุมเฉพาะวัสดุและ ครุภัณฑ์เท่านั้น เพราะยังมีงานอาคารสถานที่แยกออกไปอีกต่างหาก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 92-102) ได้กำหนด ขอบข่ายของงานพัสดุดังนี้คือ

1. การซื้อการจ้าง เป็นการจัดหาพัสดุให้กับหน่วยงาน
2. การควบคุมพัสดุ ได้แก่ การเก็บรักษาพัสดุ เบิกจ่ายพัสดุ
3. การตรวจสอบพัสดุประจำปี
4. การดำเนินการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ได้แก่ การขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ การรื้อถอนอาคารเรียนและสิ่งปลูกสร้าง

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า งานธุรการ การเงินและพัสดุ เป็นงานที่บริหารให้ความ สะดวกในการดำเนินการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งต้องปฏิบัติตามหลักการ กฎ เกณฑ์ หรือระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้

งานธุรการการเงินพัสดุ ถือเป็นงานที่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษเพราะถือเป็นเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับ กฎ ระเบียบ กฎหมาย การตัดสินใจของผู้บริหารเกี่ยวกับงานการเงินพัสดุ ย่อมมีผล กระทบต่องานอื่นของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และการให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การตัดสินใจ เพื่อความรอบครอบถูกต้อง อีกทางหนึ่งก็จะเป็นผลดีต่อการบริหารงานการเงินและพัสดุ

งานอาคารสถานที่

อาคารสถานที่ เป็นสิ่งที่เรื้อหน้าชูตาให้แก่สถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานอาคารสถานที่ จึงเป็นงานที่จะช่วยส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยความสะดวก และบรรลุเป้าหมายมากขึ้น เป็น งานที่ต้องตอบสนองงานวิชาการ เพื่อทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีที่จะสร้างบุคลิกภาพและนิสัยที่ดีให้ แก่เด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 7)

ธีรวิทย์ ฤทธิเดช (2521 : 15) กล่าวว่า การบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง การรู้จักจัดหา ใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการควบคุมดูแลรักษา การให้บริการแก่ชุมชน การส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารสถานที่ให้คงสภาพดี และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ

สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2526 : 281) ได้เสนอความหมายของการบริหารงานอาคารสถานที่ว่า หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และบริเวณที่ใช้ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 3) ให้คำจำกัดความของการบริหารงานอาคารสถานที่ว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ดำเนินงานอาคารสถานที่ร่วมกับบุคลากรในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ส่วนพินิจ สุริยะจันทร์ และคนอื่นๆ (2537:231) ได้กล่าวว่า การบริหารงานอาคารสถานที่ควรมีดังนี้

1. การวางแผนผังโรงเรียนประกอบด้วยสามขั้นตอนคือ การวางแผน การออกแบบก่อสร้าง และการดำเนินการก่อสร้าง
2. การจัดตั้งงบประมาณเกี่ยวกับอาคารสถานที่
3. การใช้และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ จะต้องใช้ประโยชน์จากอาคารให้คุ้มค่าและต้องมีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีเสมอ
4. การรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง ผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นของการรื้อถอนอาคาร และการดำเนินการตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด
5. การจัดซื้อที่ดิน กรรมสิทธิ์ที่ดิน การรับมอบที่ดิน
6. การจ้างเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ซึ่งผู้บริหารมีส่วนร่วมในเรื่องของการตรวจการจ้าง การควบคุมการก่อสร้าง
7. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ต้องคำนึงถึง พื้นที่สร้างโรงเรียน อาคารเรียน และสิ่งที่จะต้องมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน พร้อมทั้งจะขยายต่อไปได้ มั่นคง แข็งแรงเป็นต้น

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่และบริเวณร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน เริ่มตั้งแต่การจัดสร้าง การใช้ การบำรุงรักษา การควบคุมดูแล ตลอดจนการประเมินผลการใช้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านอื่น ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการบริหารงานอาคารสถานที่ ก็ถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญเช่นกันที่ผู้บริหารและผู้ร่วมงานต้องร่วมมือกันในการวางแผนผัง การจัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เป็นระเบียบและเหมาะสมเป็นสัดส่วน เพราะบรรยากาศที่ดีย่อมส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและจิตใจของผู้ใช้โดยเฉพาะนักเรียนครู-อาจารย์

งานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคม ที่เป็นแหล่งจัดการศึกษาอบรมเยาวชน และประชาชนในสังคม จึงนับได้ว่ามีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

ฮวีส (Harris. 1975 : 13) ให้ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า คือการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ และให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สุภรณ์ ศรีพหล และคนอื่นๆ (2526 : 326) ให้ความเห็นเกี่ยวกับความหมายของ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า คือการติดต่อ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือประสานงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มุ่งสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน

โสภณ เพ็ชรพวง (2533 : 12) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การบริหารงานโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับชุมชน เพื่อให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ร่วมมือกัน ก่อให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชนในด้านต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2534 : 7) ได้กล่าวถึง งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนในวัยเรียนของชุมชน

จากความหมายที่ได้นำมากล่าวไว้ข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินการให้ชุมชนมีความเข้าใจที่ดีต่อโรงเรียน สามารถแสดงบทบาทการให้ การรับ การส่งเสริม สนับสนุนความช่วยเหลือ และความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้โรงเรียนดำเนินงานด้านต่าง ๆ ไปได้ด้วย

การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดนั้นต้องสามารถนำทรัพยากรจากชุมชนเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียน ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นโรงเรียนเป็นของชุมชน ให้เขาเกิดความภูมิใจในเกียรติประวัติของโรงเรียน การให้บริการชุมชน การเป็นผู้นำ และให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โดยผู้บริหารต้องให้บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนได้ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนให้มากที่สุด

ในการบริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารและผู้ร่วมงานต้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการศึกษา ตามทัศนะของจوران (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541 : 14 อ้างอิงมาจาก Juran) ที่ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการบริการคุณภาพว่า ควรเน้นให้สมาชิกทุกคนในองค์กร ตั้งแต่ ผู้บริหารระดับสูงถึงผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง ได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงงานและกระบวนการทำงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2541 : 6-7) กล่าวถึงเทคนิคการพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้บริหารว่า ควรใช้เทคนิคการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหา ตั้งแต่ร่วมวางแผนกำหนด เป้าหมาย ติดตามดำเนินการ และร่วมแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน ดังนั้นในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม ผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และเทคนิควิธีการบริหารอย่างหลากหลาย แต่ประการสำคัญคือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารทุกระดับต้องประเพณีกับการตัดสินใจเพราะในการบริหารงานนั้น การตัดสินใจมีทุกขั้นตอนในการบริหารงาน เมื่อโลกปัจจุบันมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผู้บริหารต้องอาศัยวิธีการที่มีระบบมากขึ้นในการตัดสินใจ และได้มีนักวิชาการทางด้านบริหาร ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้มากมาย ซึ่งพอยกเป็นตัวอย่างได้ดังนี้

กอร์ และไดสัน (Gore and Dyson 1964 : 77) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากทางเลือกซึ่งมีอยู่หลายทาง เป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

เทอรี่ (Terry 1964 : 107-108) ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกใด ทางเลือกหนึ่ง ที่ต้องอยู่บนรากฐานของกฎเกณฑ์จากทางเลือกสองทาง หรือมากกว่าสอง ทางเลือกที่เป็นไปได้

ยอร์ช และโจนส์ (George and Jones 1996 : 428) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการ ซึ่งสมาชิกขององค์การเลือกทางเลือกในการดำเนินการในท่ามกลางปัญหาและโอกาสที่ต่างกัน

จึงสรุปว่า การตัดสินใจ หมายถึงการคิดและการกระทำต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเลือกตกลงใจในการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากทางเลือกที่มีอยู่หลายทาง

แบบของการตัดสินใจ

ได้มีนักวิชาการทางด้านบริหารได้จำแนกออกเป็นหลายแบบ แต่ในที่นี้จะนำมาเสนอ 2 ทศนะ ทศนะแรกได้จำแนกการตัดสินใจออกเป็น 2 แบบ คือ (พิมลจรรย์ นามวัฒน์ และคนอื่น ๆ 2532 : 262)

1. การตัดสินใจโดยใช้สามัญสำนึก โดยอาศัยประสบการณ์และความรู้สึกต่าง ๆ กล่าวคือ เป็นการตัดสินใจที่ไม่มีหลักการ หรือกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ที่ทำการตัดสินใจแต่ละคน โดยนึกเอาว่าอย่างใดเหมาะสมหรือเห็นควรว่าถูกต้อง ผลการตัดสินใจของแต่ละคนตามวิธีนี้มักจะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ เพราะแต่ละบุคคล แต่ละคน ใช้ลักษณะประจำตัวซึ่งแต่ละ

คนมีอยู่แตกต่างกันไปเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นสาระประจำตัวในเรื่องสามัญสำนึก ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ สัญชาติญาณ ตลอดจนความรู้สึกสังหรณ์ใจก็ตาม

2. การตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผล เป็นการตัดสินใจที่ใช้หลักเกณฑ์หรือวิธีการที่แน่นอน มีขึ้นขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของบุคคลแต่ละคนตามวิธีการแรก หลักเกณฑ์หรือวิธีการดังกล่าวก็คือหลักความสมเหตุสมผล เป็นการตัดสินใจโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้าช่วย ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคและกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้มีการกำหนดอย่างมีระเบียบแบบแผน และมีแบบที่มีกฎเกณฑ์แน่นอน

สำหรับทัศนะที่สอง ได้จำแนกการตัดสินใจออกเป็น 2 แบบ เช่นเดียวกัน คือ

1. การตัดสินใจที่ได้มีการเตรียมกันมาก่อนล่วงหน้า กล่าวคือ เป็นการตัดสินใจที่เกิดขึ้นเป็นประจำวันหรือเกิดขึ้นซ้ำซาก จนผู้ที่ทำการตัดสินใจสามารถกำหนดวิธี และคาดหมายผลของการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง เมื่อเกิดกรณีที่จะต้องตัดสินใจ ซึ่งผู้ตัดสินใจสามารถตัดสินใจกรณีนั้น ๆ ได้ทันที การตัดสินใจตามแบบนี้จึงดูเหมือนได้มีการเตรียมวิธีการและผลของการตัดสินใจมาล่วงหน้าก่อนที่จะเกิดกรณีที่ต้องตัดสินใจ การตัดสินใจแบบนี้จึงมีลักษณะที่นักวิชาการบางท่านเรียกว่า “การตัดสินใจแบบจำเจ”

2. การตัดสินใจที่ไม่ได้มีการเตรียมล่วงหน้ามาก่อน การตัดสินใจแบบนี้เป็นการตัดสินใจที่ตรงกันข้ามกับแบบแรก กล่าวคือการตัดสินใจแบบนี้ไม่ได้มีการเตรียมระเบียบวิธีการตัดสินใจที่ได้กำหนดไว้ก่อนล่วงหน้า เพื่อเตรียมรับมือกับปัญหาใด ๆ ที่จะต้องมีการตัดสินใจ ทั้งไม่มีการนำเอาผลของการตัดสินใจในครั้งก่อน ๆ มาเป็นหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานในการตัดสินใจ ครั้งใหม่ แต่จะทำการตัดสินใจใหม่ในทุก ๆ ครั้งที่เกิดกรณี หรือปัญหาในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจตามรูปแบบนี้ไม่มีกระบวนการหรือขั้นตอนในการตัดสินใจ ในทางตรงกันข้าม กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจตามรูปแบบนี้อาจมีอยู่ และเมื่อจะตัดสินใจก็ดำเนินไปตามขั้นตอนนั้น ๆ ในทุกครั้งที่มีการตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจแบบนี้จะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ ความรู้ความสามารถ และความพึงพอใจของผู้ตัดสินใจแต่ละคน โดยแต่ละคนจะใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาการตัดสินใจแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ ผลของการตัดสินใจและความรู้สึก ยากง่ายในการตัดสินใจในกรณีหนึ่งของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปด้วย

การตัดสินใจในองค์การ โดยบุคคลผู้ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ สามารถจำแนกได้ 2 รูปแบบ คือ (จุมพล หนิมพานิช และคนอื่น ๆ 2533 : 24-26)

1. การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว กรณีที่ตัดสินใจที่เป็นเรื่องของบุคคลเดียวทำการตัดสินใจ มักจะเป็นกรณีดังต่อไปนี้ คือ.

1.1 กรณีธุรกิจขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการเพียงคนเดียว

1.2 เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันการตัดสินใจที่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงหรือข่าวสารข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ การตัดสินใจที่ดีที่สุดก็ควร เป็นเรื่องของนักวิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้ตัดสินใจอาจจะไม่ได้เป็นสมาชิกของฝ่ายบริหารก็ได้

1.3 กรณีที่เป็นเรื่องรีบด่วนหรือฉุกเฉิน ส่วนมากเป็นเรื่องที่บุคคลคนเดียว ทำการตัดสินใจ ทั้งนี้กรณีเช่นนั้น ไม่มีเวลาที่จะพูดคุยหรือปรึกษาหารือ

2. การตัดสินใจเป็นกลุ่ม โดยมากมักจะเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน ซึ่งผู้บริหาร อาจมีความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ ความชำนาญไม่เพียงพอที่จะทำการตัดสินใจที่ดีที่สุด จึงใช้ การตัดสินใจในรูปของกลุ่ม เพื่อปรึกษาหารือขอคำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถกเถียง อภิปรายกัน โดยใช้เหตุผล ทั้งนี้เพื่อให้การตัดสินใจถูกต้องมากขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการระดมความคิดเห็นของ สมาชิกกลุ่มที่มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาช่วยในการคิดตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจ คือ ขั้นตอนของการตัดสินใจหรือเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติงาน ซึ่ง นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ที่น่าสนใจมีดังนี้

แกนนอน (Gannon. 1982 : 84) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า การตัดสินใจมีห้า ขั้นตอน คือ ค้นพบปัญหาและแยกแยะปัญหา หาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือปัญหานั้นๆ ให้ได้ มากและสมบูรณ์ที่สุด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสาร กำหนดทางเลือกไว้หลายๆ ทาง และ การตัดสินใจเลือกทางเลือกส่วน ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 196 -197) ได้เสนอขั้นตอนต่างๆในการ ตัดสินใจไว้ดังนี้คือ การพิจารณาถึงปัญหา การพิจารณาค้นหาทางเลือก การประเมินทางเลือก และ การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่นำไปใช้แก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการในการตัดสินใจของ ลองจีเนคเกอร์ (Longenecker 1969 :146 -154) ได้เสนอขั้นตอนการตัดสินใจไว้สี่ขั้นตอนเช่นกันคือ

การพิจารณาตัวปัญหา การพิจารณาค้นหาทางเลือกเพื่อการตัดสินใจ การประเมินทางเลือกและการตัดสินใจเลือกทางเลือก

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจคือ ขั้นตอนของการเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหา

เทคนิคการตัดสินใจ

เทคนิคการตัดสินใจ หมายถึง การเสนอแนะความคิดเห็น วิธีการหลายอย่าง เพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และเทคนิคการตัดสินใจที่จะนำเสนอมีดังนี้ (จุมพล หนีพานิซ และคนอื่น ๆ. 2533 : 31-33)

1. การใช้ประสบการณ์และดุลพินิจ นับว่าเป็นเทคนิคที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางในการตัดสินใจ ลักษณะการตัดสินใจแบบนี้ เป็นการตัดสินใจตามแนวการตัดสินใจที่เคยทำมาแล้ว เป็นการนำดุลพินิจส่วนตัวหรือประสบการณ์เข้ามาใช้ในการตัดสินใจ
2. การใช้กลยุทธ์วิธีรื้อ การตัดสินใจแบบนี้จะยังไม่ทำการตัดสินใจในเรื่องที่ควรตัดสินใจ ในขณะนั้น โดยการเก็บเรื่องหรือรื้อเรื่องไว้ก่อน ซึ่งในบางครั้งบางกรณี อาจเกิดเหตุบังเอิญหรือ สถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลง ทำให้ปัญหานั้นอาจบรรเทาหรือหมดไป แต่อาจเสี่ยงเกินไปที่ต้องรื้อทุกเรื่อง
3. การใช้แบบอย่างหรือวิธีเชิงปริมาณ เมื่อไม่กี่ปีนี้ การศึกษาส่วนใหญ่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ได้มุ่งศึกษาวิธีการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงปริมาณ คือเป็นการใช้คณิตศาสตร์และสถิติตามความเป็นจริง และใช้การวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้ถูกนำมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจในการบริหาร
4. การใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคนิคนี้แม้ว่าจะคล้ายกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ที่มีลำดับขั้นตอนโดยย่อดังนี้คือ ระบุปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์ สร้างสมมติฐาน รวบรวมข้อมูล จำแนกวิเคราะห์ตีความข้อมูล และสรุป แต่ต่างกันตรงที่เทคนิคนี้เน้นการใช้ความนึกคิด
5. การระดมสมอง แนวความคิดเกี่ยวกับการระดมสมองเป็นแนวความคิดที่ได้รับการพัฒนาโดยออสบอร์น (Osborn. 1957 : 221) วิธีการหรือเทคนิคนี้คือ การให้บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้น

ไปมาประชุมร่วมกัน เพื่อเสนอความคิดเห็นให้มากที่สุด โดยเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ หลังจากนั้นก็นำเสนอเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาความคิดเห็นอีกครั้ง ประกอบการตัดสินใจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

การตัดสินใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์การ ผลจะเป็นอย่างไรบ้าง ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ขององค์การ ต้องพยายามให้สมาชิกขององค์การเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การเหมือนกันทุกคน เพราะการตัดสินใจก็คือการพยายามให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งถ้าหากสมาชิกขององค์การไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์การแล้ว การตัดสินใจอาจเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายที่ต้องการ
2. ข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์การ อาทิเช่น นโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เป็นปัญหาที่ควรคำนึงถึง เพราะถ้าตัดสินใจอะไรบางอย่างที่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับ หรือฝืนความรู้สึกของคนในองค์การแล้ว จะเป็นการสร้างปัญหาในภายหลัง
3. สภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ สภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจอย่างยิ่ง เพราะการตัดสินใจต้องการผลในอนาคต การตัดสินใจจึงควรจะต้องคำนึงถึงสถานการณ์ด้วย
4. ทรัพยากรที่ใช้ในการตัดสินใจ การตัดสินใจจะต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่ใช้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อให้การดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจเป็นไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผลสูงสุด
5. สถานการณ์ในการตัดสินใจ ปัญหาหรือสถานการณ์แต่ละอย่างขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ และยังขึ้นอยู่กับบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เป็นการตัดสินใจเชิงปริมาณ (quantitative) หรือ เชิงจิตวิทยา (qualitative) เพราะการตัดสินใจสองประการนี้มักมีความแตกต่างกัน คือ การตัดสินใจเชิงปริมาณ ผลที่ออกมาเป็นปริมาณที่นับได้ ส่วนการตัดสินใจเชิงจิตวิทยาเป็น การตัดสินใจเพื่อให้เกิดภาวะสมดุลทางจิตใจ เป็นต้น

6. ความสำคัญในการตัดสินใจ ปัจจัยชนิดนี้หมายถึงระดับความสำคัญของการตัดสินใจระดับสูงหรือต่ำ หมายถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นสูงหรือต่ำ ถ้าเป็นการตัดสินใจระดับสูง ผลกระทบต่อคนจำนวนมาก ต้องมีการตัดสินใจละเอียดถี่ถ้วน มีข้อมูลในการตัดสินใจสมบูรณ์

7. เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ เวลาเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งในการตัดสินใจ เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง ในกรณีที่เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมาในองค์กร การศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับเวลาก็มีความสำคัญมาก เช่น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือโครงสร้างการบริหาร ผู้นำจะตัดสินใจได้ก็ต่อเมื่อได้ทำการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดีเสียก่อน จึงต้องใช้เวลามากเมื่อจะตัดสินใจ ปัญหาบางอย่างก็อาจจะตัดสินใจได้โดยฉับพลัน ไม่ต้องใช้เวลานานนัก

8. ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ตัดสินใจเองปัจจัยในข้อนี้ขึ้นอยู่กับว่าผู้ตัดสินใจมีความรู้มากน้อยเพียงใด ในที่นี้ความรู้นั้นหมายรวมถึงข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ รวมทั้งประสบการณ์และข้อเท็จจริงด้วย

9. ความเป็นกลางหรือแนวความคิดที่เป็นกลาง โดยเฉพาะแนวความคิดของผู้ที่มาร่วมในการตัดสินใจว่ามีแนวโน้มอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

10. บุคคลหรือกลุ่มในการตัดสินใจ นั้นหมายถึงว่าการตัดสินใจดังกล่าวนั้น ขึ้นอยู่กับบุคคลคนเดียว หรือกลุ่มคนเป็นจำนวนมาก เป็นปัจจัยที่ต้องตระหนักอยู่เสมอ

11. การเมืองในการตัดสินใจ ในบางครั้งอิทธิพลทางการเมือง อาจมีส่วนในการตัดสินใจ ด้วยผู้ตัดสินใจจึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ การเมืองที่ว่าเป็นทั้งการเมืองภายในองค์กร และการเมืองภายนอกองค์กร ซึ่งต้องพิจารณาควบคู่กันไป

ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจ

คาทซ์และคาน์ (Katz and Kahn 1966 : 284 - 290) ได้วิเคราะห์กระบวนการทางจิตที่เป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจที่มักจะเกิดขึ้นแก่องค์กรได้ดังนี้

1. การขาดข่าวสารข้อมูลหรือข้อเท็จจริงสำหรับการตัดสินใจ
2. ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจขาดความรู้ในเรื่องที่ตนเองจะต้องทำการตัดสินใจ
3. เมื่อเผชิญกับปัญหา แทนที่พิจารณาปัญหานั้นอย่างถี่ถ้วน เพื่อให้รู้สาเหตุข้อมูลอย่างแท้จริง คนเราส่วนใหญ่มักจะมองอย่างผิวเผิน มุ่งประเมินสถานการณ์ว่าเป็นอย่างไร รุนแรงแค่ไหนมากกว่า และมักจะเอาตัวปัญหากับอาการของปัญหามาปะปนกัน เลยแก้ไขไม่ตรงจุด

4. เอาประสบการณ์มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ จึงอาจทำให้ผิดพลาดได้ เพราะสถานการณ์แวดล้อมต่างกัน
5. ไม่พยายามใช้ความคิดหาทางเลือกมาก ๆ ทาง และเลือกทางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด กลับหาวิธีง่ายและสะดวก
6. มุ่งแต่ผลดีผลเสียขั้นสุดท้าย มิได้พิจารณาส่วนย่อยของแต่ละปัญหา
7. ลืมนึกถึงวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งมีอยู่หลายประการที่เกี่ยวข้องกันอยู่ และมักจะตัดสินใจโดยคิดถึงแต่วัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งเท่านั้น โดยมีได้พิจารณาว่าจะมีผลกระทบกระเทือนต่อวัตถุประสงค์อื่นขององค์การอย่างใดบ้าง
8. เมื่อมีปัญหาที่หาทางแก้ไขไม่ได้นานเข้า ก็เลยเลิกคิดที่จะแก้ปัญหานั้น
9. ความยากลำบากในการคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
10. อำนาจหน้าที่ของผู้ตัดสินใจมีไม่พอเพียงที่จะทำการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าว
11. เวลาที่ใช้สำหรับการตัดสินใจมีไม่เพียงพอ ทำให้ขาดการพิจารณาที่เป็นขั้นตอน
12. ถูกอิทธิพลบางอย่างบีบบังคับ ทำให้ผลการตัดสินใจไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ แต่เป็นไปตามอิทธิพลที่มาบังคับ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522 : 170 – 172) ได้กล่าวถึงผู้บริหารที่ดีจำเป็นจะต้องรู้ว่าเมื่อใดตนเองจะตัดสินใจ เมื่อใดจะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนช่วยในการตัดสินใจ ในสังคมประชาธิปไตยผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานเป็นหมู่คณะการทำงานร่วมกันทำให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของนั้น การเปิดโอกาสให้เขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะให้สมาชิกมีความผูกพันกับหน่วยงานการให้เพื่อนร่วมงาน และ ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น ย่อมเกิดผลดีหลายประการ คือ

1. งานที่ย่อมเกิดผลดีทั้งปริมาณและคุณภาพเนื่องจากได้ใช้ทั้งความสามารถและความตั้งใจของเพื่อนร่วมงาน
2. เมื่อทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายจะทำให้การลาออกจากหน่วยงานลดน้อยลง การขาดงานและความเฉื่อยชาในการทำงาน ไม่ยาก

3. มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงถ้าหากมีความเปลี่ยนแปลงโดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่ทราบ จะทำให้ขาดความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงแต่ถ้าหากผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วม ในกระบวนการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ทำให้ทราบว่าเมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วจะดีหรือไม่ การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงแบบเอาสีข้างงูก็จะไม่เกิดขึ้น

4. ลดข้อข้องใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ถ้าหากให้เขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขณะเดียวกันก็จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย

5. จะช่วยให้ง่ายต่อการบริหารงาน ทั้งนี้ก็เพราะว่า เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะเป็นการส่งเสริมให้เขามีความรับผิดชอบสูงขึ้น ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชามากขึ้น การติดตามผลงานอย่างใกล้ชิดอาจจะไม่มีมีความจำเป็น

6. เป็นการส่งเสริมคุณภาพการตัดสินใจของผู้นำ ผู้บริหารคงจะไม่มีใครรอบรู้เกี่ยวกับทางเลือกหรือทางออกทุกทาง และก็คงจะไม่รอบรู้ในผลที่จะตามมาทุกอย่างการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาครบถ้วน ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น

บริดจ์ (Bridges. 1967 : 47 - 61) ได้สรุปประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ร่วมงานไว้ดังนี้

1. การได้รับโอกาสในการร่วมวางแผนและนโยบาย เป็นองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับขวัญกำลังใจ และความกระตือรือร้นในการทำงาน

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชา

3. ผู้บังคับบัญชาที่ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะเป็นที่รักของผู้ใต้บังคับบัญชา

4. ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ได้ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกครั้งที่ไป การเข้าร่วมมากเกินไปอาจสร้างผลทางลบได้

5. บทบาทและหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานในการตัดสินใจจำเป็นจะต้องผันแปรไปตามธรรมชาติของปัญหา

6. ทั้งองค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอกที่มีผลกระทบต่อปริมาณความมากน้อยของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผู้ร่วมงาน

7. เพื่อให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกิดประโยชน์สูงสุด และเกิดผลในทางลบน้อยที่สุด ผู้บริหารควรคำนึงถึงสภาวะการณ์ วิธีการ บทบาท และปริมาณในการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมพอดี

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานนั้น เมื่อผู้บริหารจะตัดสินใจปัญหาใด จะต้องเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจน ต้องรู้ว่าโอกาสใดจะตัดสินใจโดยลำพังโอกาสใด จะให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าไปมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ หรือเมื่อใดควรมอบอำนาจให้ผู้บริหารระดับรองเป็นผู้ตัดสินใจแทน การตัดสินใจนั้นนอกจากต้องมีประสิทธิภาพที่สุดและสามารถปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมายแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย แม้ว่าการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะมีข้อดีอยู่หลายประการแต่ผู้บริหารพึงตระหนักว่าผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่ต้องการมีส่วนร่วมในทุกเรื่อง ผู้บริหารต้องพิจารณาให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารให้มากที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ชัยวัฒน์ เรืองวานิชกุล (2530 : 69) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ ของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ควรให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการใน งานวิชาการและงานกิจการนักเรียน ในระดับ “ผู้บริหารร่วมกับกรรมการหรือกลุ่มอาจารย์ ทำการตัดสินใจ” ส่วนงานบุคลากร งานเกี่ยวกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์โรงเรียน งานอาคารสถานที่ ธุรการ การเงิน และการให้บริการ อาจารย์ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สั่งการในระดับ “ผู้บริหารยอมรับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ก่อนที่จะตัดสินใจ”
2. อาจารย์มีความคิดเห็นว่า อาจารย์ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในงานวิชาการ และงานกิจการนักเรียน ในระดับผู้บริหารยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากอาจารย์ก่อนที่จะตัดสินใจ ส่วนงานบริหารบุคลากร งานชุมชน และงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน งานอาคารสถานที่ ธุรการ การเงิน และการให้บริการ อาจารย์ควรมีส่วนร่วมในระดับ “ผู้บริหารตัดสินใจเองและพร้อมจะปรับแก้ตามความคิดเห็นของอาจารย์ได้บ้าง”

3. ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของอาจารย์ในการบริหารการศึกษาแตกต่างกัน

โกศล สุวรรณมณี (2534 : 195-196) ได้ทำการวิจัยเรื่องการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารตามทัศนะของผู้บริหารและครูอาจารย์ ต่างเห็นสอดคล้องกันว่า โดยส่วนรวมที่ปฏิบัติจริงผู้บริหารตัดสินใจสั่งการโดยปรึกษากับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นรายบุคคลแล้วจึงตัดสินใจเอง ส่วนที่ควรปฏิบัติ ผู้บริหารควรสั่งการโดยปรึกษากับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง และที่ควรปฏิบัติตามทัศนะของผู้บริหารและครูอาจารย์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง และที่ควรปฏิบัติตามทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง และที่ควรปฏิบัติตามทัศนะของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยส่วนรวมไม่ต่างกัน

5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง และที่ควรปฏิบัติตามทัศนะของครูอาจารย์ โดยส่วนรวมการปฏิบัติจริงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนที่ควรปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

6. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง และที่ควรปฏิบัติตามทัศนะของครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

สุภาพ เจริญสวัสดิ์ (2532 : 90-91) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับมาก

2. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาเพศชาย ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การจัดการบริหารการศึกษาในระดับมาก
3. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาเพศหญิง ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การจัดการบริหารการศึกษาในระดับปานกลาง
4. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาเพศชายและเพศหญิง ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาไม่แตกต่างกัน
5. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีวุฒิอื่นที่ไม่ใช่พลศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับมาก
6. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีวุฒิอื่นที่ไม่ใช่พลศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับปานกลาง
7. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีวุฒิปริญญา กับอาจารย์ที่มีวุฒิอื่น ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาไม่แตกต่างกัน
8. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับปานกลาง
9. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 10 ปี ขึ้นไป ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับมาก
10. อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับปานกลาง

สุมาลย์ สุรมณี (2536 : 100-101) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจบริหารโรงเรียนของครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมทุกด้านและจำแนกเป็นรายด้าน

2. ครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมทุกด้านและจำแนกเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์เพศชายมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสูงกว่าอาจารย์เพศหญิง ยกเว้นการตั้งเกณฑ์สำหรับแก้ปัญหาเพื่อพิจารณาทางเลือกไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมทุกด้านและจำแนกเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ เท่านั้น ที่ครูอาจารย์ที่มีวุฒิแตกต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครู อาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้านการปฏิบัติตามแผนการ สูงกว่าครูอาจารย์ที่วุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า

4. ครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียน ทั้งโดยรวมทุกด้านและจำแนกเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์เพศชายมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสูงกว่าอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลาง มีระดับความต้องการสูงกว่าครูอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่

ธานี กาทอง (2530 : ง – ฉ) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับวิธีตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีตัดสินใจสั่งการในการบริหารการศึกษาตามที่ปฏิบัติจริงและตามที่คาดหวัง แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาดใช้วิธีการตัดสินใจสั่งการด้านต่างๆ แตกต่างกัน

สุธี กิตติกุล (2532 : 183-184) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า

1. การเปรียบเทียบการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยส่วนรวมมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัติ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู-อาจารย์ที่แตกต่างกันด้านประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดโรงเรียน เพศ และระดับการศึกษาโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

รังสฤษฎ์ ศรีวิชัย (2527 : 234) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยสรุปว่า

1. พฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 ส่วนใหญ่ทำการตัดสินใจด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลจากผู้ใต้บังคับบัญชา และให้กลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมกันพิจารณาตัดสินใจสั่งการร่วมกันเป็นพฤติกรรมรองลงมา

2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมขนาดเล็กจะอาศัยข้อมูลจากผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วทำการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่จะตัดสินใจสั่งการโดยเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมพิจารณา ระดมความคิดเห็นแล้วจึงตัดสินใจสั่งการ

3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีช่วงเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน จะมีพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการแตกต่างกัน

4. ผู้มีบทบาทมากที่สุดในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในการบริหารการศึกษาคือ ผู้บริหารรองลงมา อันได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชา

5. ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารการศึกษาในระดับมาก คือ ระบบราชการที่ล่าช้าและซับซ้อน มีกฎเกณฑ์มาก นิสัยบางประการของผู้ร่วมงาน ช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ยืดยาว และขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน

งานวิจัยต่างประเทศ

แซลลิสบูรี (Salisbury, 1985 : 1542-A) ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการกับความพึงพอใจในการทำงาน เกี่ยวกับการบริหารงานหกด้าน คือ หลักสูตรและการสอนด้านการเงินและการจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับ

ชุมชน โดยการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการทำงานของผู้บริหารและครูอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า ครู อาจารย์ มีความพึงพอใจในการทำงานต่ำกว่าผู้บริหาร

เจเน็ต (Janet. 1986 : 1802-A) ได้ทำการเปรียบเทียบการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม โดยใช้แบบการตัดสินใจตามแนวคิด Vroom และ Yetton กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารในวิทยาลัย จำนวน 108 คน ปรากฏว่าผู้บริหารร้อยละ 74 เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ และผลการวิจัยสรุปว่า

1. การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียน ไม่ยึดแบบหนึ่งแบบใดตายตัว แต่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์
2. การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจะไม่คำนึงถึงอายุ ประสบการณ์ เพศ สาขาวิชา หรือการอยู่ร่วมสถาบันเดียวกัน
3. ผู้บริหารเพศหญิงและเพศชาย ให้แบบการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

ทิโมที (Timothy. 1986 : 2141- A) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการแสดงออกทางวาจา ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ กับความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์ โดยการบันทึกอัตราการพูดแสดงความคิดเห็นของครูอาจารย์แต่ละคน ระหว่าง การเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แล้วนำเอาผลการบันทึกมาเปรียบเทียบกับความพึงพอใจ ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน

โฮกแลนด์ (Hoagland. 1986 : 3550-A) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ กับขวัญกำลังใจในการทำงานของครูอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐ (Southeastern) เกี่ยวกับงานการบริหารการศึกษาห้าด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขวัญกำลังใจ ในการทำงาน
2. ครูอาจารย์โรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ กับครูอาจารย์โรงเรียนที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ มีขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกัน

สรุปตามงานวิจัย ทั้งงานวิจัยภายในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า

1. ขั้นการยอมรับและระบุปัญหาที่ต้องพิจารณาตัดสินใจพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ต่างเห็นสอดคล้องกันว่า โดยส่วนรวมที่ปฏิบัติจริง ผู้บริหารตัดสินใจสั่งการโดยปรึกษาผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วจึงตัดสินใจเอง
2. ขั้นวิเคราะห์สาเหตุความยุ่งยากในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง พบว่าผู้บริหารคนเดียว ไม่สามารถที่จะทำการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพได้ทุกสถานการณ์
3. ขั้นตั้งเกณฑ์สำหรับแก้ปัญหาเพื่อพิจารณาทางเลือก พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ทำการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยอาศัยข้อมูลจากผู้ใต้บังคับบัญชา
4. ขั้นพัฒนาแผนการปฏิบัติการ ระบุข้อชี้ทางเลือกและผลลัพธ์พบว่า ผู้บริหารให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน จะทำให้อาจารย์มีขวัญกำลังใจ ในการทำงาน
5. ขั้นดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ พบว่าผู้บริหารมีปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจ สั่งการเนื่องจากระบบราชการที่ล่าช้า มีกฎเกณฑ์มาก และขาดข้อมูลที่ต้องสมบูรณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ซึ่งในบทนี้กล่าวถึง ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการสร้างเครื่องมือ วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิธีจัดกระทำข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ปีการศึกษา 2544 จำนวน 940 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามตัวแปรสถานภาพและสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ตามลำดับดังรายละเอียดที่แสดงในตาราง

ตาราง 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรสถานภาพ

ประสพการณ์และขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประสพการณ์		
ต่ำกว่า 10 ปี	220	63
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	720	206
รวม	940	269
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	185	53
ขนาดกลาง	252	72
ขนาดใหญ่	503	144
รวม	940	269

โรงเรียนบ้านบางมัน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ของแบบสอบถามแล้วรับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิตพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำไปทดลอง (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือ

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาตรวจให้คะแนน และหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9568

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว นำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิตตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดระนอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

2. ส่งแบบสอบถามให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ช่วยประสานงานให้ข้าราชการครูสังกัดอำเภอนั้น ๆ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัยในกำหนดเวลา

3. รวบรวมแบบสอบถามคืนมาตรวจสอบและคัดเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ดำเนินการจัดกระทำตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

วิธีจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดดำเนินการจัดกระทำตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows (statistical package for the social science for windows) สำหรับสถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha – coefficient)
5. ค่าที (t-test)
6. ค่าเอฟ (F-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาศึกษา เพื่อทราบระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรประสพการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน รวมทั้งเพื่อให้ทราบข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครูด้วย โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample)
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)
SD	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานแบบที (t – distribution)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานแบบเอฟ (F – distribution)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (sum of square)
MS	แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (mean of square)
P	แทน ความน่าจะเป็น (probability)

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอนๆ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ดังรายละเอียด ตามตาราง 2 - 3

ตาราง 2 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์และขนาดโรงเรียน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนแบบสอบถาม			ฉบับสมบูรณ์	ร้อยละ
	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ		
ประสบการณ์ในการทำงาน					
ต่ำกว่า 10 ปี	63	63	100	63	100
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	206	206	100	206	100
รวม	269	269	100	269	100
ขนาดของโรงเรียน					
ขนาดเล็ก	53	53	100	53	100
ขนาดกลาง	72	72	100	72	100
ขนาดใหญ่	144	144	100	144	100
รวม	269	269	100	269	100

จากตาราง 2 แสดงว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำนวน 269 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อจำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ส่งไปจำนวน 63 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ส่งไปจำนวน 206 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 206 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 206 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ส่งไปจำนวน 53 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 53 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 53 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ขนาดกลาง ส่งไปจำนวน 72 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

100 และขนาดใหญ่ ส่งไปจำนวน 144 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 3 แสดงกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามตัวแปรประสบการณ์และขนาดโรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	63	23.42
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	206	76.58
รวม	269	100.00
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	53	19.70
ขนาดกลาง	72	26.77
ขนาดใหญ่	144	53.53
รวม	269	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.42 และประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 76.58 กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 26.77 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 53.53

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยจำแนกเป็นรายองค์ประกอบและรายข้อดังนี้

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับการปฏิบัติ
1	งานวิชาการ	3.3463	.7859	ปานกลาง
2	งานบุคลากร	2.7534	1.0165	ปานกลาง
3	งานกิจการนักเรียน	3.6840	.6674	มาก
4	งานธุรการการเงินและพัสดุ	3.3218	.9002	ปานกลาง
5	งานอาคารสถานที่	3.1680	.8656	ปานกลาง
6	งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	3.2212	.7855	ปานกลาง
	รวม	3.2491	.7110	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านงานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก (ดูรายละเอียดรายข้อภาคผนวก ข ตาราง 21)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน

ด้าน ที่	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน			
		ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	
		N = 63		N = 206	
		X	SD	X	SD
1	งานวิชาการ	3.1270	.7166	3.4133	.7956
2	งานบุคลากร	2.4021	.8908	2.8608	1.0302
3	งานกิจการนักเรียน	3.5669	.6596	3.7198	.6672
4	งานธุรการการเงินและพัสดุ	3.1338	.8895	3.3793	.8977
5	งานอาคารสถานที่	2.9778	.8711	3.2262	.8576
6	งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	3.0556	.8323	3.2718	.7656
รวม		3.0439	.6568	3.3119	.7166

จากตาราง 5 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ใน หก ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปรากฏผลระดับการมีส่วนร่วม โดยรวมทุกด้านเท่ากับ 3.0439 และ 3.3119 เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ ปรากฏผลประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยรายด้าน เท่ากับ 3.1270, 2.4021, 3.5669, 3.1338, 2.9778, และ 3.0556 ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยรายด้าน เท่ากับ 3.4133, 2.8608, 3.7198, 3.3793, 3.2262 , และ 3.2718

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ด้าน ที่	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน					
		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
		N = 53		N = 72		N = 144	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	งานวิชาการ	3.5714	.6840	3.2976	.7882	3.2877	.8097
2	งานบุคลากร	2.8459	.9296	2.7315	1.0919	2.7303	1.0131
3	งานกิจการนักเรียน	3.9164	.6166	3.6290	.7208	3.6260	.6431
4	งานธุรการการเงินและพัสดุ	3.6765	.7083	3.3135	.9279	3.1954	.9197
5	งานอาคารสถานที่	3.4151	.7357	3.1722	.8787	3.0750	.8903
6	งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	3.4717	.7046	3.1343	.8629	3.1725	.7594
รวม		3.4829	.6069	3.2130	.7659	3.1812	.7048

จากตาราง 6 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ขนาดของโรงเรียนต่างกันได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในหกด้าน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปรากฏผลระดับการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านเท่ากับ 3.4829 , 3.2130 และ 3.1812 เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน ปรากฏผลโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยรายด้าน เท่ากับ 3.5714 , 2.8459 , 3.9164 , 3.6765 , 3.4151 และ 3.4717 โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยรายด้าน เท่ากับ 3.2976 , 2.7315 , 3.6290 , 3.3135 , 3.1722 และ 3.1343 และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยรายด้าน เท่ากับ 3.2877 , 2.7303 , 3.6260 , 3.1954 , 3.0750 และ 3.1725

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกตามตัวแปรประสพ
การณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตาราง 7 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการ
ครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ในกา
รทำงาน

ด้าน ที่	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	P
		ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป			
		N = 63		N = 206			
		X	SD	X	SD		
1	งานวิชาการ	3.1270	.7166	3.4133	.7956	-2.5565	.011*
2	งานบุคลากร	2.4021	.8908	2.8608	1.0302	-3.1876	.002**
3	งานกิจการนักเรียน	3.5669	.6596	3.7198	.6672	-1.5963	.112
4	งานธุรการการเงินและพัสดุ	3.1338	.8895	3.3793	.8977	-1.9040	.058
5	งานอาคารสถานที่	2.9778	.8711	3.2262	.8576	-2.0047	.046*
6	งานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.0556	.8323	3.2718	.7656	-1.9221	.056
รวม		3.0439	.6568	3.3119	.7166	-2.6477	.009**

* $P < .05$

** $P < .01$

จากตาราง 7 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่มี
ประสพการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองโดยภาพรวม ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	3.6546	1.8273	3.6869	.026 *
ภายในกลุ่ม	266	131.8373	0.4956		
รวม	268	135.4919			

* $P < .05$

จากตาราง 8 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีของ Least-Significant Difference (LSD) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองโดยภาพรวมตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	— X	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.4829	3.2130	3.1812
ขนาดเล็ก	3.4829	-	0.2699 *	0.3017 **
ขนาดกลาง	3.2130	-	-	0.0318
ขนาดใหญ่	3.1812	-	-	-

* $P < .05$

** $P < .01$

ตาราง 9 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลางและขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่

ตาราง 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานวิชาการ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	3.3513	1.6757	2.7481	.066
ภายในกลุ่ม	266	162.1933	0.6097		
รวม	268	165.5446			

จากตาราง 10 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานบุคลากร ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	0.5649	0.2824	0.2719	.762
ภายในกลุ่ม	266	276.3556	1.0389		
รวม	268	276.9205			

จากตาราง 11 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านงานบุคลากรไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานกิจการนักเรียน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	3.5662	1.7831	4.0959	.018 *
ภายในกลุ่ม	266	115.7996	0.4353		
รวม	268	119.3658			

* $P < .05$

จากตาราง 12 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านงานกิจการนักเรียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีของ Least-Significant Difference (LSD) ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานกิจการนักเรียน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	— X	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.9164	3.6290	3.6260
ขนาดเล็ก	3.9164	-	0.2874 *	0.2904 **
ขนาดกลาง	3.6290	-	-	0.0030
ขนาดใหญ่	3.6260	-	-	-

* $P < .05$

** $P < .01$

ตาราง 13 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลางและขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่

ตาราง 14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานธุรการการเงินและพัสดุตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	8.9742	4.4871	5.7332	.004 **
ภายในกลุ่ม	266	208.1852	0.7827		
รวม	268	217.1594			

** $P < .01$

จากตาราง 14 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านงานธุรการการเงินและพัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีของ Least-Significant Difference (LSD) ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	— X	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.6765	3.3135	3.1954
ขนาดเล็ก	3.6765	-	0.3630 *	0.4811 ***
ขนาดกลาง	3.3135	-	-	0.1181
ขนาดใหญ่	3.1954	-	-	-

* $P < .05$

*** $P < .001$

ตาราง 15 แสดงว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับกลางและขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับโดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

ตาราง 16 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานอาคารสถานที่ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	4.4827	2.2413	3.0368	.050 *
ภายในกลุ่ม	266	196.3224	0.7381		
รวม	268	200.8051			

* $P < .05$

จากตาราง 16 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านงานอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีของ Least-Significant Difference (LSD) ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานอาคารสถานที่ ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	— X	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.4151	3.1722	3.0750
ขนาดเล็ก	3.4151	-	0.2429	0.3401 *
ขนาดกลาง	3.1722	-	-	0.0972
ขนาดใหญ่	3.0750	-	-	-

* $P < .05$

ตาราง 17 แสดงว่าข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านงานอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่

ตาราง 18 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	4.2121	2.1061	3.4762	.032 *
ภายในกลุ่ม	266	161.1549	0.6058		
รวม	268	165.3670			

* $P < .05$

จากตาราง 18 แสดงว่าข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีของ Least-Significant Difference (LSD) ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	— X	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.4717	3.1343	3.1725
ขนาดเล็ก	3.4717	-	0.3374 *	0.2992 *
ขนาดกลาง	3.1343	-	-	0.0382
ขนาดใหญ่	3.1725	-	-	-

* $P < .05$

ตาราง 19 แสดงว่าข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลางและขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ดังปรากฏตามตาราง 20

ตาราง 20 แสดงความถี่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

ลำดับที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. งานวิชาการ		
1.1	ควรแบ่งงานตามความรู้ความสามารถ ความสมัครใจและให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการเรียนการสอน	50
1.2	ควรมีนโยบาย แผนงานประจำปี โครงการที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามอย่างจริงจัง และมีกิจกรรมสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่อง	19
1.3	ควรใช้ประโยชน์จากชุมชน โดยจัดการศึกษาดูงานและให้ชุมชนได้รับรู้ข้อมูลรวมทั้งมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	12
1.4	ควรให้อำนาจในการบริหารงานวิชาการแก่ครูวิชาการ และมีบุคลากรทำหน้าที่ด้านธุรการโดยเฉพาะ	7
1.5	ควรมีแม่แบบของงานวิชาการ มีแผนการสอนให้ครูได้นำไปใช้ มีห้องวิชาการให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	6
1.6	ควรเน้นการสอนประสบการณ์ตรงมากกว่าสอนทฤษฎี	6
2. งานบุคลากร		
2.1	ควรจัดบุคลากรให้ตรงกับสายงาน ความสามารถและความเหมาะสม	30
2.2	ควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น	17
2.3	ผู้บริหารควรมีจุดยืนที่แน่นอน เป็นขวัญและกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา	10
2.4	ควรมีการจัดอบรม นิเทศ และเสนอแนะปัญหา	9
2.5	ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ	9

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ความถี่
2.6	ควรมีกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน และบุคลากรประเมิน ผลการปฏิบัติงานของตนเอง	9
3.	งานกิจการนักเรียน	
3.1	ครูทุกคนควรเห็นความสำคัญ ให้ความสนใจ และร่วมมือช่วย เหลืองานกิจการนักเรียน	20
3.2	ควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ สนุกสนาน เหมาะสมกับวัย เน้น ความสามัคคี ส่งเสริมคุณธรรม และสร้างนิสัยที่ดี	14
3.3	ควรมีหัวหน้าฝ่าย แบ่งงานรับผิดชอบ กำหนดขอบเขตให้ชัดเจน มีการจัดอบรม เพื่อให้ดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน	12
3.4	ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมตามศักยภาพ ความสามารถ ให้เป็นผู้นำดำเนินกิจกรรมเอง	10
3.5	ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับโอกาส และให้ชุมชน ได้มีส่วนร่วม	9
3.6	ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการด้านงานกิจกรรมนักเรียน	7
3.7	ควรมีห้องกิจกรรมและบอร์ดกิจกรรมเป็นกิจลักษณะ	5
3.8	ควรมีการกวาดขันระเบียบให้มาก	5
4.	งานธุรการการเงินและพัสดุ	
4.1	ควรให้ครูทุกคนได้รับรู้ ร่วมตัดสินใจในการใช้งบประมาณและ ให้มีระบบโปร่งใสตรวจสอบได้	21
4.2	ควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่การเงิน	15
4.3	ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะที่มีวินัย มีความรับผิดชอบ	14
4.4	ควรจัดเก็บเอกสาร หลักฐานอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	9
4.5	ควรจัดสรรงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ตามความต้องการของ บุคลากร	7

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ความถี่
4.6	ควรมีผู้เสนอแนะแนวทางแก้ไข เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการเงินและพัสดุ	7
5.	งานอาคารสถานที่	
5.1	ควรให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนรูปแบบอาคารและการใช้อาคารสถานที่	24
5.2	ควรจัดให้มีห้องเรียน และอาคารเรียนอย่างเพียงพอ	12
5.3	ควรจัดสถานที่ให้นั่งอยู่ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน	8
5.4	ควรให้ครู นักเรียน และชุมชนร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานที่และสิ่งแวดล้อม	8
5.5	ควรจัดการเรียนการสอนแบบโครงการและโครงงานปรับปรุงสิ่งแวดล้อม	5
5.6	ควรจัดประกวดสถานที่เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดี	5
5.7	ควรจัดบุคลากรดูแลงานอาคารสถานที่ตามความเหมาะสม	5
6.	งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	
6.1	ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผนตัดสินใจ ในการพัฒนาการเรียนการสอน	48
6.2	ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารหรือความเคลื่อนไหวของโรงเรียนต่อชุมชน	16
6.3	ควรสร้างความเข้าใจอันดี และให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพแก่ชุมชน	12
6.4	ควรให้ครูได้มีส่วนร่วมกิจกรรมกับชุมชนให้มาก	12

ด้านงานวิชาการ ควรแบ่งงานตามความสามารถ ความสนใจและความถนัด ให้ทุกคนมีส่วนร่วมและรับรู้การจัดการเรียนการสอน ควรมีนโยบาย แผนงานประจำปี โครงการที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามอย่างจริงจัง และมีกิจกรรมสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่อง ควรใช้ประโยชน์จากชุมชน โดยจัดการศึกษาดูงาน และให้ชุมชนได้รับรู้ข้อมูล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ควรให้อำนาจในการบริหารงานวิชาการแก่ครูวิชาการ และมีบุคลากรทำหน้าที่ด้านธุรการโดยเฉพาะ ควรมีแม่แบบของงานวิชาการ มีแผนการสอนให้ครูได้นำไปใช้ มีห้องวิชาการให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ควรเน้นการสอนประสบการณ์ตรงมากกว่าสอนทฤษฎี

ด้านงานบุคลากร ควรจัดบุคลากรให้ตรงกับสายงาน ความสามารถและความเหมาะสม ควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น ผู้บริหารควรมีจุดยืนที่แน่นอน เป็นขวัญและกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ควรมีการจัดอบรม นิเทศ และเสนอแนะปัญหา ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ ควรมีกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน และบุคลากรประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

ด้านงานกิจการนักเรียน ทุกคนควรเห็นความสำคัญ ให้ความสนใจ และร่วมมือช่วยเหลืองานกิจการนักเรียน ควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ สนุกสนาน เหมาะสมกับวัย เน้นความสามัคคี ส่งเสริมคุณธรรม และสร้างนิสัยที่ดี ควรมีหัวหน้าฝ่าย แบ่งงานรับผิดชอบ กำหนดขอบเขตให้ชัดเจน มีการจัดอบรม เพื่อให้ดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมตามศักยภาพความสามารถ ให้เป็นผู้นำดำเนินกิจกรรมเอง ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับโอกาส และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการด้านงานกิจการนักเรียน ควรมีห้องกิจกรรมและบอร์ดกิจกรรมเป็นกิจลักษณะ ควรมีการกวาดขันระเบียบให้มาก

ด้านงานธุรการ ควรมีระบบที่โปร่งใส มีการตรวจสอบและชี้แจงการใช้งบประมาณวัสดุ และการจำหน่ายวัสดุ ควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่การเงิน ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะที่มีวินัย มีความรับผิดชอบ ควรจัดเก็บเอกสาร หลักฐานอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ควรจัดสรรงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ตามต้องการของบุคลากร ควรมีผู้เสนอแนะแนวทางแก้ไข เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการเงินและพัสดุ

ด้านงานอาคารสถานที่ ควรมีการวางแผนนโยบาย การกำกับดูแลที่ชัดเจน โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจ ควรจัดให้มีห้องเรียน และอาคารเรียนอย่างเพียงพอ ควรจัดสถานที่ให้น่าอยู่ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ควรให้ครู นักเรียน และชุมชนร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานที่และสิ่งแวดล้อม ควรจัดการเรียนการสอนแบบโครง

การและโครงการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม ควรจัดประกวดสถานที่เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดี ควรจัดบุคลากรดูแลงานอาคารสถานที่ตามความเหมาะสม

ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ในการพัฒนาการเรียนการสอน ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารหรือความเคลื่อนไหวของโรงเรียนต่อชุมชน ควรสร้างความเข้าใจอันดี และให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพแก่ชุมชน ควรให้ครูได้มีส่วนร่วมกิจกรรมกับชุมชนให้มาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ตามลำดับ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง เพื่อทราบระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ตลอดจนประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนองด้วย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งถาม ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำนวน 940 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนจากตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน แล้วใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามตัวแปรประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน และสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็นสามตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เพื่อทราบถึงตัวแปรที่กำหนดไว้ในการศึกษา คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ภายใต้กรอบงานการบริหารโรงเรียนหกด้าน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงิน และพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ (rating scale) ตามเกณฑ์การวัดทัศนคติของไลเคิร์ต (Likert 1976 : 95) จำนวน 38 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของข้าราชการครู เพื่อยกระดับบทบาทการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่มีโครงสร้างและเนื้อหาคล้อยจองกับงานวิจัยเรื่องนี้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน กำหนดขอบเขตของคำถาม สร้างแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามนี้เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อรับข้อเสนอแนะมาปรับปรุง นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านโครงสร้างและเนื้อหา แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9568

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ไปแสดงต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดระนอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ส่งแบบสอบถามให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ช่วยประสานงานให้ข้าราชการครูสังกัดอำเภอนั้นๆ ตอบแบบสอบถาม และส่งคืนผู้วิจัยภายในกำหนดเวลา รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบและคัดเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ กรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยทวงถามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนมากที่สุด แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 269 ชุด ได้รับคืนมาจำนวน 269 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน 269 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows (statistical package for the social sciences for windows) ด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 หาค่าร้อยละ เพื่อทราบอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาการกระจายของข้อมูลของคำถามแต่ละข้อในแต่ละด้าน แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นของเบสท์ ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปร โดยใช้การหาค่าที่ (t – test) และค่าเอฟ (F – test)

ตอนที่ 3 ผู้วิจัยประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ด้วยวิธีการจัดกลุ่มความคิดเห็นในแต่ละด้าน แล้วจัดลำดับความถี่ของข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ปรากฏผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ปรากฏว่า

2.1 ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกัน

ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านงานวิชาการ และ ด้านงานอาคารสถานที่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงาน บุคลากรมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

2.2 ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านงานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานธุรการการเงินและพัสดุมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนด้านงานวิชาการ และงานบุคลากรไม่แตกต่าง

3. ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนในแบบสอบถามปลายเปิด เมื่อประมวลแล้วข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้านมีดังนี้

3.1 ควรแบ่งงานตามความรู้ความสามารถ ความสมัครใจและให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการเรียนการสอน

3.2 การจัดบุคลากรให้ตรงกับสายงาน ความสามารถและความเหมาะสม

3.3 ครูทุกคนควรเห็นความสำคัญ ให้ความสนใจ และร่วมมือช่วยเหลืองานกิจการนักเรียน

3.4 ควรให้ครูทุกคนได้รับรู้ ร่วมตัดสินใจในการใช้งบประมาณและให้มีระบบโปร่งใสตรวจสอบได้

3.5 ควรให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนรูปแบบอาคารและการใช้อาคารสถานที่

3.6 ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผนตัดสินใจ ในการพัฒนาการเรียนการสอน

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยภาพรวมและด้านงานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพ เจริญสวัสดิ์ (2532 : 90 - 91) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ พบว่า อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีวุฒิอื่นที่ไม่ใช่พลศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับปานกลาง ส่วนด้านงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพ เจริญสวัสดิ์ (2532 : 90 - 91) เช่นเดียวกัน ซึ่งพบว่า อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมาลย์ สุรมณี (2536 : 100-101) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียนของครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ที่ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง น่าจะเป็นเพราะว่า การบริหารโรงเรียนยังเป็นลักษณะการรวมอำนาจเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก การมอบหมายหน้าที่ หรือการแบ่งความรับผิดชอบด้านการบริหารให้แก่ข้าราชการครูในโรงเรียน ยังไม่ทั่วถึง ไม่เหมาะสม หรือไม่ตรงกับความสามารถ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะในบางสายงาน เช่น งานธุรการการเงินและพัสดุ ซึ่งมักจะอยู่ในความรับผิดชอบของบุคลากรเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียว โดยที่บุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนไม่มีส่วนรู้เห็นหรือรับทราบ ดังเช่นที่ สมยศ นาวิกาน (2538 : 243) ได้กล่าวไว้ว่า ในองค์กรขนาดเล็กผู้บริหารระดับสูงทำการตัดสินใจที่สำคัญทุกอย่าง การกระจายอำนาจกลายเป็นสิ่งจำเป็นมากขึ้นเมื่อองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้น อำนาจหน้า

ที่ของการตัดสินใจถูกรวมอำนาจไว้มากน้อยแค่ไหน ได้รับอิทธิพลจากลักษณะภายในองค์กรด้วย นอกจากนี้ บางโรงเรียนยังขาดแผนงานหรือโครงการในการปฏิบัติงานประจำปีที่ชัดเจน การดำเนินการต่างๆ จึงเป็นไปในลักษณะคิดไปทำไปโดยผู้บริหารแต่เพียงลำพัง ข้าราชการครูในโรงเรียนจึงขาดส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจ

ด้านงานกิจการนักเรียน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะว่า ครูส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนโดยธรรมชาติของการเรียนการสอนอยู่แล้ว นอกจากนี้งานกิจการนักเรียนยังถูกกำหนดให้เป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของครูผู้สอน เช่น การบริการแนะแนว การส่งเสริมจริยธรรม การควบคุมความประพฤติ การจัดสวัสดิการต่างๆ ตลอดจนการแก้ปัญหาให้แก่นักเรียน ดังเช่นที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 31-34) ได้กำหนดขอบข่ายของกิจการนักเรียนไว้สี่ด้านด้วยกัน คือ งานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานที่โรงเรียนจัดบริการแก่นักเรียน งานที่โรงเรียนต้องส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะทำให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ด้านงานกิจการนักเรียน อยู่ในระดับมาก เป็นที่น่าสังเกตว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของข้าราชการครู ในด้านงานบุคลากรมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ ที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารยังไม่ยอมกระจายอำนาจ ให้ข้าราชการครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของบุคลากร

ผลการวิจัยครั้งนี้ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญให้ข้าราชการครูทุกคนได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน โดยมีการวางแผนร่วมกันเพื่อให้ทุกคนได้รู้บทบาทหน้าที่และจะทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน โดยรู้สึกว่าคุณครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยเฉพาะงานกิจการนักเรียนซึ่งครูได้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ก็ย่อมส่งผลต่อนักเรียนและเกิดประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่างกัน โดยภาพ

รวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานวิชาการ งานอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านงานบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกศล สุวรรณมณี (2534 : 195-196) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง และที่ควรปฏิบัติ ตามทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รังสฤษฎ์ ศรีวิชัย (2527 : 234) ซึ่งได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีช่วงเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน จะมีพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธี กิตติกุล (2532 : 183-184) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต พบว่า การเปรียบเทียบการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยส่วนรวมมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เหตุที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า จะเป็นที่ยอมรับและได้รับโอกาสในการเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะมีความเชื่อกันว่า ผู้ที่มีประสบการณ์มากจะมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจมาก ย่อมจะมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมีความแม่นยำในการตัดสินใจมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย ดังที่ พิมลจรรย์ นามวัฒน์ และคนอื่นๆ (2532 : 262) ได้จำแนกการตัดสินใจออกเป็นสองแบบ คือ การตัดสินใจโดยใช้หลักสามัญสำนึกโดยอาศัยประสบการณ์และความรู้สึกต่างๆ กับการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผล ส่วนด้านงานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่แตกต่างกัน

เหตุที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า งานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมอยู่แล้ว ส่วนงานธุรการการเงินและพัสดุเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการ

วิจัยของ สุภาพ เจริญสวัสดิ์ (2532 : 90 - 91) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ พบว่า อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารการศึกษาในระดับปานกลางเท่ากัน

ผลการวิจัยครั้งนี้น่าจะมีประโยชน์ ถ้าผู้บริหารได้ปรึกษาหารือและรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานโดยเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนก็จะเกิดผลดีและส่งผลต่อผู้เรียน

2.2 ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านงานอาคารสถานที่ และด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงานธุรการการเงินและพัสดุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ ผลงานการวิจัยของ ธาณี กาทอง (2530 : ง - ฉ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับวิธีตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีตัดสินใจสั่งการในการบริหารการศึกษาตามที่ปฏิบัติจริงและตามที่คาดหวังแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาดใช้วิธีการตัดสินใจสั่งการด้านต่างๆ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสฤษฎ์ ศรีวิชัย (2527 : 234) ที่ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการตัดสินใจและสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมขนาดเล็กจะอาศัยข้อมูลจากผู้ใต้บังคับบัญชา แล้วทำการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่จะตัดสินใจสั่งการโดยเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมพิจารณา ระดมความคิดเห็นแล้วจึงตัดสินใจสั่งการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมาลย์ สุรมณี (2536 : 100-101) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียนของครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียน ทั้งโดยรวมทุกด้านและจำแนกเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โฮกแลนด์ (Hoagland. 1986 : 3550 – A) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งการของผู้บริหารโรงเรียน โดยมุ่งเปรียบเทียบทัศนะของครู-อาจารย์และผู้บริหารในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และความพึงพอใจในบทบาทโดยศึกษาจากผู้บริหารและครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอิลลินอย (Illinois) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่มี อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งการแตกต่างกัน

เหตุที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กข้าราชการครูและผู้บริหารใกล้ชิดกัน ต้องทำงานร่วมกันตลอด ไม่ต้องกระจายงานให้ผู้บริหารระดับรองเหมือนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ นอกจากนั้นโรงเรียนขนาดเล็ก มีข้าราชการครูอยู่น้อย ในขณะที่ภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษามีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ จึงถูกจัดแบ่งกันอย่างทั่วถึง โดยข้าราชการครูแต่ละคนอาจจะต้องรับภาระหน้าที่มากกว่าหนึ่งอย่าง ซึ่งการดำเนินการตามหน้าที่แต่ละอย่างต่างก็ต้องใช้การตัดสินใจทั้งสิ้น ดังเช่นที่ ฮิวส์ (Hughes. 1988 : 26) อธิบายไว้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นการปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ที่ต้องกระทำเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับงานการสอนนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษา และ กู๊ด (Good. 1973 : 14) ได้ขยายความไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อดำเนินงานของโรงเรียนให้บังเกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทำให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ส่วนด้านงานวิชาการ และงานบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานการวิจัยของ สุธี กิตติกุล (2532 : 183-184) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติจริงและที่ควร

ปฏิบัติ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู-อาจารย์ที่แตกต่างกันด้านประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดโรงเรียน เพศ และระดับการศึกษาโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

เหตุที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า งานวิชาการเป็นงานในภาระหน้าที่ของครูทุกคน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู จึงทำให้ครูทุกโรงเรียนไม่ว่าจะมีขนาดใดต้องให้ความสำคัญเท่าเทียมกัน เช่นเดียวกับงานบุคลากร ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตัวครูเอง ทั้งในการเลื่อนตำแหน่ง ความดีความชอบ หรือโอกาสในการพัฒนาตนเอง จึงทำให้ครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อรักษาสภาพประโยชน์ของตนเอง

จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเน้นให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน มีการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการที่ชัดเจน และมีการกำกับ ติดตาม ดูแลอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมรับรู้ และได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างทั่วถึง การกระจายงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของบุคลากร เป็นการสร้างบรรยากาศในการทำงาน ก่อให้เกิดความผูกพัน บุคลากรกับหน่วยงาน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จภายในองค์การ

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรมีนโยบาย แผนงาน และโครงการที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การจัดสรรงานควรแบ่งตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของแต่ละคน โดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับการจัดการของโรงเรียน
2. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมทุกประเภทของโรงเรียน
3. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ ในการพัฒนากิจกรรมของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู ในภาพกว้างระดับเขตการศึกษา

2. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู ในสถานศึกษาระดับสูงขึ้น เช่น มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การประถมศึกษาจังหวัดระนอง , สำนักงาน. แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2544. ระนอง
ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ. 2544. อัดสำเนา.

กิตติมา ปรีดีดีลิก. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์, 2529.

โกศล สุวรรณณี. การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด
สงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.
ถ่ายเอกสาร.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, ประสิทธิภาพการบริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528
..... การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528

..... คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536

..... โครงการอบรมผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา. บทบาทหน้าที่ และความ
พัฒนาการของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534

..... การปฏิบัติการศึกษา. มปท : 2540

..... เอกสารอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม 4 บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : พี 10 ลิฟวิ่ง
จำกัด 2541

จุมพล หนิมพานิช และคนอื่น ๆ. การอำนวยการ : การตัดสินใจ และการติดต่อสื่อสาร
2533.

จำนง สมประสงค์. หลักการปกครองของหัวหน้างาน. กรุงเทพฯ : มิตรเจริญการพิมพ์. 2518

ชลิต พูลศิลป์. ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา

ชัยวัฒน์ เรืองวานิชกุล. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ในรวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์. หน้า 69 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดาวเรือง รัตนิน. งานบริหารโรงเรียนประถม สังกัดกรมสามัญ กระทรวงศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2518. อัดสำเนา
 ถวิลย์ ศิลปกิจ. การบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ประมวลศิลป์. 2525

ทองสุรีย์ ฉลวยศรี. เอกสารการประชุมสัมมนา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา , จังหวัดศรีสะเกษ. ศรีสะเกษ : สำนักงานสามัญ จังหวัดศรีสะเกษ. 2536. อัดสำเนา

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2530

ธานี กาทอง. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

ธีรวิทย์ ฤทธิเดช. การบริหารอาคารสถานที่ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา. สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2521. อัดสำเนา

ธีรวุฒิ ประทุมณพรัตน์ และคนอื่น ๆ. การบริหารการศึกษา. สงขลา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. 2529. อัดสำเนา
 _____. การบริหารการศึกษา. สงขลา : ภาควิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. 2526

_____. การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา. เทพการพิมพ์. 2530

นิพนธ์ กิณาวงค์. หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์. 2523

_____. หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์. 2526

บัญชา ชลาภิรมย์. ความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ ในโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ ฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523. อัดสำเนา

ประหยัด อนุศิลป์. การศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินทิฟ. กศ.ม.

สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. 2535. ถ่ายเอกสาร

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ , สำนักงาน. การฝึกอบรมเตรียมครูใหญ่ประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530. จัดสำเนา

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ในเต็ดโปรดักชั่น.

2526

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ และ คนอื่น ๆ. “ การวางแผนและการตัดสินใจ “. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ
การบริหาร หน่วยที่ 8 – 15 กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532

พัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 4 , สำนักงาน. การวิเคราะห์ผลประเมินผล
คุณภาพนักเรียน. ภูเก็ต : สำนักพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 4.

2540

พนัส หันนาคินทร์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์พิษณุ. 2536

_____. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2524

_____. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2529

พินิจ สุริยะจันทร์ และคนอื่น ๆ. คัมภีร์รวมเรื่องทุกระดับตำแหน่ง. กรุงเทพฯ ฯ : เจ.เอ็น.ที. 2537

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์. 2529

ปิฎก โสธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2516

_____. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2519

รังสฤษฏ์ ศรีวิชัย. พฤติกรรมและการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการ
ศึกษา 12. ปรินทิฟ. กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน,
2527. จัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ :
ศึกษาพร, 2531.

วิจิตร วุฒบางกูร และ สุพิชญา ชีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศ. กรุงเทพฯ ฯ : ชนิษฐา
การพิมพ์. 2523

- ศลใจ วิบูลย์กิจ. ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการประสานงานของ ศธอ. กับความพึงพอใจใน
การทำงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ศธอ. เขตการศึกษา 3. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม
 สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. 2534. ถ่ายเอกสาร
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. “ นักบริหารกับเทคนิคการพัฒนาคูได้บังคับบัญชา”. ข้าราชการครู.
 18 (3) : 6-7 กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2541
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศิริชัยการพิมพ์. 2529
- สมเชาว์ เกษประทุม. การบริหารบุคคลสำหรับข้าราชการครู. กรุงเทพฯ :
 ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2525
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2526
- สมยศ นาวิการ. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า. 2538
- สุทธิ กิตติกุล. การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532. อัดสำเนา.
- สุภรณ์ ศรีพหล และคนอื่น ๆ. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา เล่ม 2.
 หน่วยที่ 14 กรุงเทพฯ : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2526
- สุภาพ เจริญสวัสดิ์. การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจาร
บริหารการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. : มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- สุมาลย์ สุรมณี. ความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหาร
โรงเรียนของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด
มหาสารคามปรินญาณิพนธ์. กศ.ม มหาสารคาม. 2536
- สุมิตร คุณากร และคนอื่น ๆ. เกณฑ์ประเมินโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
 2519.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สุทธิการพิมพ์. 2526
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. การประชุมสัมมนาผู้แทนข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการประม
ศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. 2536
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ. 2522

โสภณ เพ็ชรพวง . การศึกษาค้นคว้าการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.

สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา. 2533. ถ่ายเอกสาร

หวน พันธุนันท์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2528

อุบล ชาญใช้จักร. ร่วมคิดร่วมกระทำร่วมเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน. เพชรบุรีไทร์ศรีเอท. 2537

อุทัย หิรัญโต. หลักการบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2523

อุทัย ธรรมเตโช. การบริหารการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์จำกัด. 2527

เอกชัย กี่สุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อนงค์ศิลป์การพิมพ์. 2528.

Armstrong, Michell. Handbook of Personnel Management. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1982.

Best, John w. Research in Education. 3 rd ed. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice – Hall , 1977.

Bridge,Edwin M.”A Model for Shared Decision Making in School Principalship”

Campbell, Ronald F. John E. Corbally and R.A. Ramseyer. Introduction Of Education Administration. Boston : Allyn and Bacon, 1977.

Flippo, Edwin B. Principles of Personnel Management. 3 rd ed. Tokyo : McGraw – Hill Kagakusha Limited, 1971

Gannon, Jartion J. Management : An Integrated Framework. 2nd ed. Boston : Little, Brown and Company, 1982

George, Jennifer M. and Greth R. Jones, Understanding and Managing Organizational Behavior. New York : Addison – Wesley Publishing Company, 1996.

Gore, William J. and J.W. Dyson, (eds.), The Making of Decision : A Reading in Adminnistrative Behavior. New York : The Free Press of Glencoe, Collies of Mcmillan Ltd., 1944.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd ed. New York : McGraw – Hill Book Company 1973

- Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. 2nd ed.
Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, 1975.
- Hoagland, James Lee, "Principals and Teacher's Perceptions of Teacher Participation in the Decision – Making Process in Public Secondary School with and without a Collective Bargaining Contract." Dissertation Abstracts International 46 : A; New York : University of Microfilms, 1986.
- Hughes, Everett C. Men and Their Work. New York : The Free Press, 1988.
- Janet, Paske Elaine Proch. "Comparisons of Decision – Making Styles Florida Community and Junior College Department Chairpersons and Division
- Katz, Daniel. and Robert L. Kahn, The Psychology of Organization. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1966.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan "Determining Sample Size for Research Activities". Journal of Educational and Psychological Measurement. 30 (3) ; 608 1970.
- Longenecker, Justin G. Principles of Management and Organization Behavior. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill Publishing Co., 1969
- Osborn, A.F. Applied Imagination. New York : Scribners. 1957
- Salisbury, Casavant Phyllis, "Participation in Satisfaction with Decision – making in Selected East Tennessee Negotiation and Non – Negotiation School Districts ." Dissertation Abstracts International 46 : 1452 – A ; New York : University of Microfilms, 1985
- Terry, George R. Principle of Management. Homewood Illinois : Richard D. Irwin Inc 1964
- Timothy, Chatelain D. "The Relationship Between Rate of Verbal Participation in Shared Decision-making and Teacher Job Satisfaction " Dissertation Abstracts Educational Administration Quarterly. 3:47 – 61: March, 1967
International. 46 : 2141 – April, 1986.
Dissertation Abstracts International 46 : 1802 – A; August, 1986.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ของข้าราชการครูในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

2.การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะไม่กระทบต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพในการบริหารการศึกษาต่อไปในอนาคต ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ จะนำมาใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

3.กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เสริมศักดิ์ ไรยสุวรรณ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยทักษิณ – สถาบันราชภัฏภูเก็ต

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริง

สำหรับผู้วิจัย

1. ประสบการณ์ในการทำงาน ()
() ต่ำกว่า 10 ปี
() ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติ ()
() มีนักเรียน ต่ำกว่า 121 คน
() มีนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน
() มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของข้าราชการครู

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีประเด็นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามขอบข่ายของงานการบริหารโรงเรียนหางาน คือ งานวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร งานการเงินและพัสดุ และความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โปรดพิจารณาว่าท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับใด ขอให้ท่านตอบตามสภาพความเป็นจริง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น ซึ่งกำหนดระดับคะแนนไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยมาก

ตัวอย่าง

ข้อ ที่	ประเด็นการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	ผู้วิจัย
0	การกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน				✓		()
00	การจัดทำโครงการ	✓					()

คำอธิบาย

จากตัวอย่างข้อที่ 0 แสดงว่าท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อย

ส่วนข้อ 00 แสดงว่า ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	ประเด็นการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	งานวิชาการ					
1	การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์และการวางแผนของโรงเรียน					
2	การจัดทำแผนงาน โครงการด้านวิชาการ					
3	การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลของโรงเรียน					
4	การกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ					
5	การจัดตารางสอนตารางเรียน					
6	การจัดสื่อประกอบการเรียนการสอน					
7	การพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาการเรียนการสอน					
	งานด้านบุคลากร					
8	การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร					
9	การประเมินผลงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
10	การพิจารณาแต่งตั้งบุคลากรแต่ละฝ่ายงาน					
11	การประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากร					
12	การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของบุคลากร					
13	การนิเทศ กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างเป็นระบบ					
	งานกิจการนักเรียน					
14	การบริการแนะแนวแก่นักเรียน					
15	การส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียน					

ข้อ ที่	ประเด็นการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
16	การวางแผนการจัดสวัสดิการให้แก่ นักเรียน					
17	การจัดให้มีห้องสมุดบริการแก่นัก เรียน					
18	การควบคุมความประพฤติและวินัย นักเรียน					
19	การแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน					
20	การกำกับควบคุมภาวะโภชนาการ ของนักเรียน					
	<u>งานธุรการการเงินและพัสดุ</u>					
21	การกำหนดระเบียบการปฏิบัติงาน ด้านธุรการ					
22	การควบคุมการเงินโรงเรียนให้ปฏิบัติ ไปตามระเบียบ					
23	การตรวจสอบการจัดเก็บเอกสารธุร การ การเงินและพัสดุ					
24	การรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สิน ของโรงเรียน					
25	การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ให้ตรงกับ ความต้องการของบุคลากร					
26	การบริการวัสดุครุภัณฑ์ให้สะดวกต่อ การนำไปใช้					
27	การตรวจสอบวัสดุประจำปีและการ จำหน่ายวัสดุ					
	<u>งานอาคารสถานที่</u>					
28	การจัดวางแผนผังสิ่งก่อสร้างในโรง เรียน					
29	การจัดแผนงานด้านอาคารสถานที่					
30	การบริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน และหน่วยงานอื่น					

ข้อ ที่	ประเด็นการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
31	การจัดตั้งอำนวยการความสะดวกต่อการเรียนการสอนประจำอาคารเรียน					
32	การส่งเสริมให้ครูนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ตกแต่งอาคารสถานที่					
	<u>งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</u>					
33	การกำหนด นโยบายและแผนงานปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน					
34	การทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนออกเผยแพร่					
35	การนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน					
36	การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น					
37	จัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพของชุมชน					
38	จัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น					

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของ
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

ประเด็นการตัดสินใจ	ข้อเสนอแนะ
งานวิชาการ	
งานบุคลากร	
งานกิจการนักเรียน	
งานธุรการการเงิน และพัสดุ	
งานอาคารสถานที่	
งานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	

ภาคผนวก ข.

ตาราง 21

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ในรายประเด็น

ข้อที่	ประเด็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	$\bar{X}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
งานวิชาการ				
1	การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และการวางแผนของโรงเรียน	3.2379	1.0380	ปานกลาง
2	การจัดทำแผนงาน โครงการด้านวิชาการ	3.3532	1.0101	ปานกลาง
3	การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลของโรงเรียน	3.2528	0.9865	ปานกลาง
4	การกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ	3.1673	0.9915	ปานกลาง
5	การจัดตารางสอนตารางเรียน	3.7546	1.0435	มาก
6	การจัดสื่อประกอบการเรียนการสอน	3.5911	0.8530	ปานกลาง
7	การพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาการเรียนการสอน	3.0669	1.0594	ปานกลาง
งานด้านบุคลากร				
8	การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร	2.9963	1.1574	ปานกลาง
9	การประเมินผลงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	2.7249	1.0503	ปานกลาง
10	การพิจารณาแต่งตั้งบุคลากรแต่ละฝ่ายงาน	2.9219	1.2053	ปานกลาง
11	การประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากร	2.8364	1.0699	ปานกลาง
12	การพิจารณาความดีความชอบประจำปีของบุคลากร	2.3197	1.2965	น้อย
13	การนิเทศ กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างเป็นระบบ	2.7212	1.0757	ปานกลาง
งานกิจการนักเรียน				
14	การบริการแนะแนวแก่นักเรียน	3.3383	0.9739	ปานกลาง

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	X	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
15	การส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียน	3.8885	0.8653	มาก
16	การวางแผนการจัดสวัสดิการให้นักเรียน	3.4126	0.9248	ปานกลาง
17	การจัดให้มีห้องสมุดบริการแก่นักเรียน	3.5985	1.0012	ปานกลาง
18	การควบคุมความประพฤติและวินัยนักเรียน	3.9851	0.8056	มาก
19	การแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน	3.7509	0.8602	มาก
20	การกำกับควบคุมภาวะโภชนาการของนักเรียน	3.8141	0.9197	มาก
งานธุรการการเงินและพัสดุ				
21	การกำหนดระเบียบการปฏิบัติงานด้านธุรการ	3.0483	1.1531	ปานกลาง
22	การควบคุมการเงินโรงเรียนให้ปฏิบัติไปตามระเบียบ	3.1152	1.3036	ปานกลาง
23	การตรวจสอบการจัดเก็บเอกสารธุรการ การเงินและพัสดุ	3.2193	1.2400	ปานกลาง
24	การรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของโรงเรียน	3.9145	0.9325	มาก
25	การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของบุคลากร	3.3606	1.1461	ปานกลาง
26	การบริการวัสดุครุภัณฑ์ให้สะดวกต่อการนำไปใช้	3.3494	1.0636	ปานกลาง
27	การตรวจสอบวัสดุประจำปีและการจำหน่ายวัสดุ	3.2454	1.2091	ปานกลาง
งานอาคารสถานที่				
28	การจัดวางแผนผังสิ่งก่อสร้างในโรงเรียน	2.8253	1.2075	ปานกลาง
29	การจัดแผนงานด้านอาคารสถานที่	2.9703	1.1391	ปานกลาง
30	การบริการอาคารสถานที่แก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น	3.3123	1.1126	ปานกลาง

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	$\bar{X}$	SD	ระดับการมีส่วนร่วม
31	การจัดตั้งอำนาจความสะดวกต่อการเรียนการสอนประจำอาคารเรียน	3.3457	0.8828	ปานกลาง
32	การส่งเสริมให้ครูนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ซ่อมแซม ตกแต่งอาคารสถานที่	3.3866	0.9380	ปานกลาง
33	การกำหนด นโยบายและแผนงานปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.2156	1.0746	ปานกลาง
34	การทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนออกเผยแพร่	2.7881	1.0275	ปานกลาง
35	การนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.2900	0.9171	ปานกลาง
36	การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น	3.6840	0.9545	มาก
37	จัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพของชุมชน	3.0223	0.9539	ปานกลาง
38	จัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น	3.3271	0.8878	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.2491	0.7110	ปานกลาง

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์

สำเนา

ที่ ทม 2301 / 1442

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

2 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นายเสริมศักดิ์ ไรยสุวรรณ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร. อาคม วัดไธสง ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร นันทิยานนท์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ข้าราชการครู ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ให้แบบสอบถามสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้นี้ด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) สมบูรณ์ ชิตพงศ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทรศัพท์/โทรสาร (074) 443988

สำเนา

ที่ ทม 2301 / 1442

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

2 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อาจารย์ชุมพล ศรีสังข์

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นายเสริมศักดิ์ ไรยสุวรรณ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร. อาคม วัตไธสง ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร นันทียนนท์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ให้แบบสอบถามสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ได้นงานวิจัยที่มีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้นี้ด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) สมบูรณ์ ชิตพงศ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทรศัพท์/โทรสาร (074) 443988

สำเนา

ที่ ทม 2301 / 1443

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

2 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อาจารย์ปิยวรรณ จันทวงศ์

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นายเสริมศักดิ์ ไรยสุวรรณ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร. อาคม วัตไธสง ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร นันทิยานนท์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ให้แบบสอบถามสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ได้นงานวิจัยที่มีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้นี้ด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) สมบูรณ์ ชิตพงศ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทรศัพท์/โทรสาร (074) 443988

สำเนา

ที่ ทม 2301 / 1444

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

2 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อาจารย์ปริญญา มิสุต

มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า นายเสริมศักดิ์ ไรยสุวรรณ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้กำลังดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร. อาคม วัดไธสง ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร นันทยานนท์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ให้แบบสอบถามสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ได้นงานวิจัยที่มีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตผู้นี้ด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) สมบูรณ์ ชิตพงศ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มงานบริการการศึกษา

โทรศัพท์/โทรสาร (074) 443988

บทคัดย่อ

ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดระนอง

บทคัดย่อ
ของ
เสริมศักดิ์ โรยสุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน และเพื่อทราบข้อเสนอแนะของข้าราชการครูเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอนจำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 38 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านพบว่า ด้านงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกตามประสบการณ์พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้านพบว่า ด้านงานวิชาการและด้านงานอาคารสถานที่ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงานบุคลากรมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่าง

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานพบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านพบว่า ด้านงานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานธุรการการเงินและพัสดุ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ ส่วนด้านงานวิชาการ และงานบุคลากร ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ได้แก่ ควรแบ่งงานตามความรู้ความสามารถ ความสนใจและให้ทุกคนได้

มีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการเรียนการสอน, การจัดบุคลากรให้ตรงกับสายงาน ความสามารถ และความเหมาะสม, ครูทุกคนควรเห็นความสำคัญ ให้ความสนใจ และร่วมมือช่วยเหลืองานกิจการนักเรียน, ควรให้ครูทุกคนได้รับรู้ ร่วมตัดสินใจในการใช้งบประมาณและให้มีระบบโปร่งใส ตรวจสอบได้, ควรให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนรูปแบบอาคารและการใช้อาคารสถานที่, ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผนตัดสินใจ ในการพัฒนาการเรียนการสอน

**A STUDY OF THE PARTICIPATION IN DECISION-MAKING CONCERNING
SCHOOL ADMINISTRATION OF THE TEACHERS UNDER THE OFFICE
OF RANONG PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION**

**AN ABSTRACT
BY
SERMSAK ROYSUVAN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Education
at Thaksin University
October 2001**

This research studied the level of participation in decision-making concerning school administration of the teachers under the Office of Ranong Provincial Primary Education and compared their participation according to the variables of working experience and school size. Suggestions to improve participation in decision-making concerning school administration of the administrators were compiled and presented.

The research sample subjects were 269 teachers. The data collection instrument was a 38-item rating-scale questionnaire with open-ended questions. The statistics utilized in the analysis of the data were percentage, mean, and standard deviation. The t-test and F-test were used to test the hypotheses.

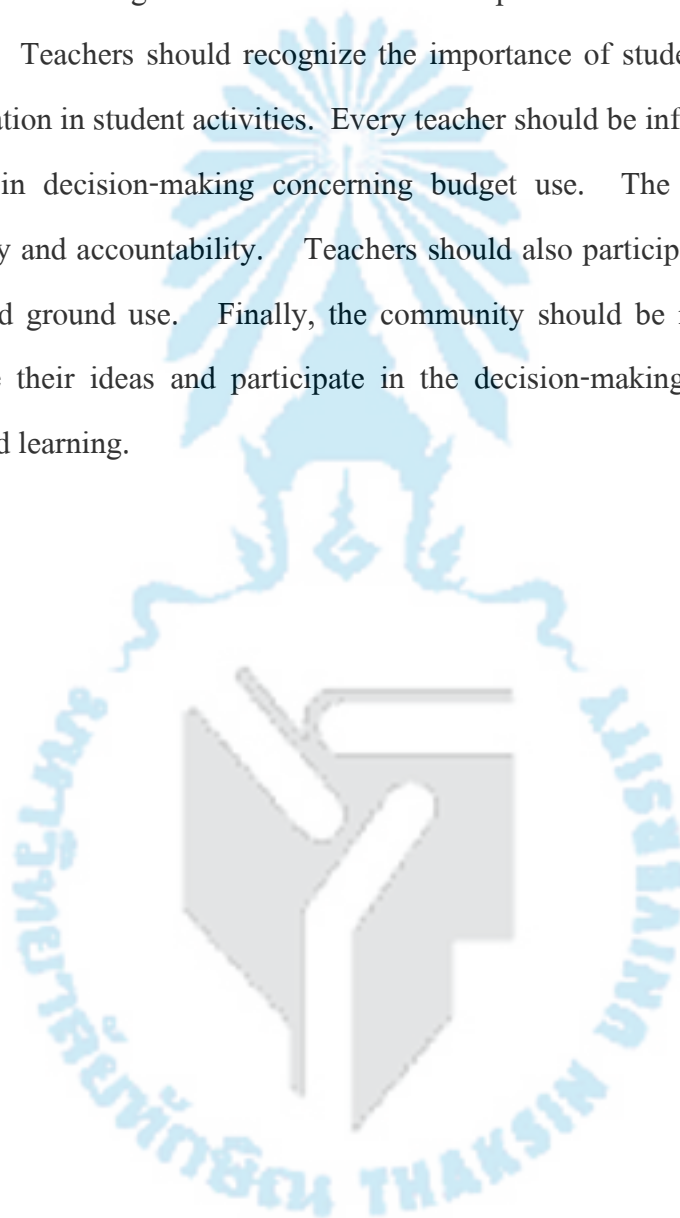
The research results revealed that:

1. As a whole, the level of participation in decision-making of the teachers was moderate. The component of student activities was at a high level. The level of the remaining components was also moderate.

2. There was a significant difference at the .01 level between the teachers who differed in working experiences in their overall participation in decision-making. There was a significant difference at the .05 level in the components of academic and building and ground affairs. In the component of personnel affairs, there was a significant difference at the .01 level. The teachers with more than 10-year working experience had higher average score than those who had less than years of experience. There were no significant differences in the remaining components.

3. As a whole, there was a significant difference at the .05 level between the teachers who worked in schools of different sizes in their decision-making concerning school administration. In the individual components, there were significant differences at the .05 level in the components of student activities, building and ground, and community-school relation affairs. There was also a significant difference at .01 level in the component of finance and supplies. The teachers who worked in small schools had higher participation than those who worked in schools of larger sizes. There were no significant differences in the academic and personnel affairs.

These were suggestions put forward by the teachers regarding participation in decision-making. Work should be assigned according to abilities, expertise and willingness. Everyone should be allowed to participate in decision-making concerning teaching and learning. Personnel should be placed according to abilities and suitability. Teachers should recognize the importance of students and give interest and cooperation in student activities. Every teacher should be informed and allowed to participate in decision-making concerning budget use. The system should have transparency and accountability. Teachers should also participate in the planning of building and ground use. Finally, the community should be included so that they could share their ideas and participate in the decision-making process to improve teaching and learning.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายเสริมศักดิ์ โยสุวรรณ
เกิดวันที่ 31 เดือนพฤษภาคม พุทธศักราช 2499
สถานที่เกิด อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 44/2 หมู่ 5 ตำบลกำแพงนิง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระยอง
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 67 (บ้านนาพรุ) ตำบลนาตา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระยอง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2519 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสวนศรีวิทยา จังหวัดชุมพร
พ.ศ.2523 ประกาศนียบัตรการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา) จากวิทยาลัยพลศึกษา
จังหวัดชุมพร
พ.ศ.2531 ศศ.บ. (พลศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
พ.ศ.2544 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา